

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriafly-ház),
 hová a lap szellemi részét megillető közle-
 mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Egész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

Feketesárga Husvét.

Írta: Dr. Apáthy István egyetemi tanár.

Zúgnak a harangok és ünnepel az emberiség; tavasz van és újja éled a természet. Nem tudom, de mintha azok a harangok tavaly óta megrepedtek volna, mintha az idén nem is zölden kelne a fű és az ibolyáknak hallottságuk lenne.

Deák Ferencnek híres husvétii cik-
 kére gondolok. Mennyire fölemelhetett
 az akkor, mennyi reményt költhetett! Szeretnék valami vigasztalót inni én is,
 — szerény tollal, kis időnek kis embere.

De tudhat-e ma magyar ember lel-
 kesíteni? Szegény honvédelmi minister
 most próbálta... A közös katonai is-
 kolákban nem ellenzik a magyar haza-
 fiságot...

Milyen más emberek jártak akkor
 előttünk, mikor Deák Ferenc azt a
 cikket írta! Más volt a levegő, más-
 képen érzett a nemzet. Ma talán Deák
 Ferenc is hiába írta neki. Akkor nagy
 betegségéből lábadozott. Erőt vett rajta
 valami kimondhatatlan, valami ok nél-
 küli jóllétezés érzete. Az orvos euphoriá-
 nak nevezi az ilyen érzést és tudja, hogy
 azt a kiállott typhus után nyújtja kár-
 pótlásul a szervezet.

Ma rosszkedvűen járunk, mindenünk
 fáj, minden bánt, mindent sötétben lát-
 unk. A hagymázt előzi meg az ilyen
 nyavalygás. Főnn vonsszolgunk még ma-
 gunkat, mert nem akarunk ágyunk esni,
 pedig vágyódunk a párnák után.

Hét év múltán a typhus ember
 újra megkaphatja. Fél-század múltán
 visszaeshetik belé egy nemzet is. Ki a
 hibás, ha visszaesik? Az, a ki, vagy az,
 a mi elrontotta ivóvizét, elvonta tőle a
 tápláló eledelt és nedves, talajgőzös la-
 kásba kényszerítette. A magyar nem-
 zet bizony nem élt egészséges körülmé-
 nyek között, egészséges életet. Maga a
 hibás, meg a vezetői; de a vezetői is
 belőle kerültek ki. Ha nem is maga adta
 magának, de eltúrta őket maga fölött.

Talán nincs igazunk, talán nem oly
 sötét minden, mint a minőknek látjuk.
 De igaz, hogy sötétben látunk. Igazunk
 van, ha rosszul érezzük magunkat, mert
 bennünk van a halálós kórság.

A régebbi orvosok ilyenkor eret
 vágta az emberen. A régebbi politi-
 kusok ilyenkor háborúba kergettek a
 nemzeteket. A mai orvos békén hagyja,
 legfőlfebb idejében ágyba fekteti a bete-
 get; távol tart tőle minden ártalmat,
 vár és bízik a természet, meg az idő
 hatalmában. A mai politikus — ha nem
 olyan rossz politikusnak, mint a minő
 rossz orvosnak is ma egy-egy vén fel-
 cser, a kit csak régi joga miatt nem
 tiltanak el a közpölyüztől — hasonló-
 kép cselekszik. Megnyugtatja és kiméli
 a nemzetet.

Bennünket ma itt, holnap amott
 piszkálnak; ma ezzel, holnap azzal
 boszantanak és tüskéket dugdosnak a
 derékajunkba. Éppen most vágott Tisza
 István és Nyíri Sándor egy nagy nehéz
 tojást a nemzet fejéhez. Azt mondják,
 husvétii ajándékul adták. A tojásnak
 undok a színe, mert fekete-sárga és
 nagy a súlya, mert *lánczok csőrének*
benne. Hej, ha volna még erőnk, amúgy
 istenigazában visszadobni!

Most hirdették ki a pályázatot az
 1070 daraball megszaporított magyar
 alapítványi helyekre a közös katonai
 iskolákban. A honvédelmi bizottság
 már letárgyalta a javaslatot. Hogy a
 Ház elfogadja, magától értetődik.

Az osztrák katonai iskolákban ezen-
 tul 1070-nél több helyért fizetünk nem
 34 százalékat, hanem 100 százalékat.
 Összesen van már 1320 alapítványi he-
 lyünk. Vagyis állandóan 1320 magyar-
 országi ifjút képeztetünk ki egészen a
 mi költségünkön *osztrák katonatiszté*.

Nem tudtuk keresztül vinni, mert
 a tisztelt többség nem akarta megkö-
 vetelni, hogy a magyar honos ifjakat
 magyar nyelven oktassák a katonai tu-
 dományokra. Tehát 1070-nél több tiszt
 kiképzésének költségeit fizetjük egészen
 magunk.

Németül nevelitek osztrákká a ka-
 tonatisztjeinket? Jól van, hát akkor ne-
 veljétek őket egészen a magyar állam
 költségén!

Milyen fényes vívmány, hogy eh-
 vez a hatalom hozzájárult! A maga
 képtelenségében olyan óriási dolog, hogy
 a nemzet, úgy látszik, egészen elámul
 belé. Ha nem volna oly halálosan be-
 teg, mint a menyörgés, úgy zugna

föl a tiltakozása az ellen, hogy oly bár-
 gyunkat tartsák, vívmányként fogadni
 el a saját oktanál áldozatát.

Hát ha nem akarják a közös ka-
 tonatisztképző intézetekben magyarul
 nevelni a majdani magyar tiszteket:
 szüntessük meg a katonatisztképzésnek
 minden közösségét. Azt semmiféle tör-
 vény nem írja elő, a közoktatásnak
 semmiféle ágában sincsenek felségjog-
 gok. Katonai szolgálati szabályzatok
 nálunk törvény helyébe nem léphetnek.
 A magyar államnak jogában áll bármi-
 féle iskolát fölláttani és föntartani; te-
 hát állíthat föl és tarthat fönn katonai
 iskolákat is, a melyekben a tanítás
 nyelve épp oly föltétlenül magyar, mint
 akár a Ludovicaumban.

Nem kell nagy kegyként kieszkö-
 zölni, hogy a vegytant és a tornázást
 némely osztályban magyarul tanítsák.
 Ha jó tiszteket nevel az az iskola, hát
 alkalmazni fogják őket a közös hadse-
 regben, mint a hogyan akadály nélkül
 alkalmaznak nem egy tisztet, a ki hon-
 védségi iskolából került ki, a hol magya-
 rül tanítanak. Ha pedig a közös had-
 sereg, törvény szerint eredetileg az ősz-
 szes hadsereg magyar sorozredei nem
 fognak máshonról, mint magyar kirá-
 lyi tisztképző iskolából, magyarországi
 katonatiszteteket kapni, ugy minden esetre
 elég jónak fogja találni kiképzésüket a
 legfőbb hadvezetőség is, a minek külön-
 ben a magyar nyelv egyáltalában nem
 is lehet akadály.

Nem kötelezi rá semmiféle törvény,
 a magyar delegatón sem szavazza meg
 a 34 százalékat a katonai iskolákhoz.
 Ez az összeg és a mai 1320 alapítvá-
 nyi hely költsége jóformán elég is le-
 hetne a kellő számú magyar királyi
 katonaiskola létesítéséhez, a melyekben
 aztán, a föltétlenül magyar oktatás mel-
 lett, kellő tekintettel lehetnének a ma-
 gyar sorhadak különleges ki-álmái-
 ra is.

Jekelfalussy Lajos altábornagy
 szerint — így mondotta a delegá-
 tióban, a „hadvezetőség”, a mely
 persze a törvényhozás fölött áll,
 semmikép sem fogadhatja el, hogy
 a katonai nevelés inkább a közokta-
 tásügyi miniszterre tartozik. Jól van:
 ne tartozzék oda. De akkor a magyar-
 országi ezredektől tisztis szükségletéről
 a tisztis oktatás útján való gondoskodás
 csakis a *honvédelmi miniszterre* tar-
 tozhatik. A Magyarországból kiegészít-
 tett ezredektől törvény és királyi ren-
 delet szerint csak magyar honosságy
 tisztek illetik meg. Magyar honosok
 oktatása nem lehet közös miniszter föl-
 adata, csak magyar királyi miniszteré.

Hát legyen az a miniszter a hon-
 védelmi miniszter, ha, megint Jekel-
 falussy szerint, a katonai oktatás nem
 tekinthető másnak, mint első lépésnek
 a hadsereg tisztikara kiegészítésére. A
 katonai iskolának más karaktere legyen.
 Ott nevelni kell az ifjúbant az állása
 iránti szeretetet, a közszellemet és sok
 egyebet, a mit a polgári iskolában nem
 nevelhetünk benne. Ez ugyan nem áll,
 mert elég sok polgári iskolában nevelke-
 dett önkényesből vált kitűnőhivatású
 tisztja a hadseregnek; de legyen úgy.
 Akkor annak a közszellemnek a bizto-
 sítására a magyar honvédelmi minisz-
 ter nem éppen oly illetékes, mint egy
 oszták közös hadügyminiszter?

A állatorvosi főiskola, a mely pe-
 dig már-már egyetemmé fuvalkodik föl,
 nem a közoktatásügyi miniszter, ha-
 nem a földművelési alatt áll. És mellette
 nagyon jól jár. Valamint jól járna egy
 emberorvosi főiskola is, ha az meg, a
 közegészségügy jogán, a belügyminis-
 ter alá kerülne. Meglehet, hogy a köz-
 oktatásügyi tárca hagyományai még
 a katonai iskolákat is hamupipókékké
 tennék a magyar közintézmények
 között.

Mindegy; a földolog, hogy magyar-
 országi tisztek kiképzésének minden-
 esetre magyar iskolákban, magyar fele-
 lős miniszter alatt kellene történnie.
 Nincs ennek útjában se törvény, se
 pénzügyi nehézség; csak az osztrák
 szellem és a mi parlamentünk szol-
 gasága.

Igy állanak a dolgok, és nem *akad*
ellenzék. A mely megobstruálja azt,
 hogy 1320 osztrák katonatiszt kiké-
 zését a magyar állammal fizetessék meg.

Igy állanak a dolgok és mégis azt
 akarják, hogy a magyar nemzet vív-
 mányként üdvözölje a kormányának és

pártjának árulással határos gyöngesé-
 gét. Azt akarják, hogy magyar atyák
 és magyar fiúk lelkesedjenek rajta és
 siessenek élni a nagy alkalmammal, hogy
 a magyar hazafiságnak bevitelét a
 katonai iskolába „nem fogja ellenezni
 senki”, föltéve, hogy ez a hazafiság
 kellő német nyelvtudással és az osztrák
 írók ismeretével párosul, hiszen a *be-
 vitt* hazafiságot úgy sem *hozza* ki többé
 a közös katonai iskolából senki.

Zúgnak a husvétii harangok! Magyar
 ifjak bokrétás kalappal *vonuljatok*
Ausztriába! Te, szegény magyar nem-
 zet, pedig talán már lefekhetel és nyu-
 godtan várhatod, orvosaid fölügyelete
 alatt, hogy typhus vagy tüdőgyulladás
 fog-e kitörni rajtad — husvétii ajándé-
 kaul a gondviselésnek és Tisza Istvánnak.

Az állami tisztviselők I. fizetési fokozatának betöltése. A fizetésrendezés
 alkalmából az I. fizetési fokozatokat nem töl-
 tette be a kormány. A miniszterelnök azon-
 ban megígérte, hogy ez nem végleges intéz-
 kedés, hanem a részletes rendezés alkalmá-
 val ezt a kimaradt fokozatokat is be fogja
 tölteni. Mint a Pol. Ert. jelenti, az I. fizetési
 fokozatot 1905. évi január elsejével fogják
 betölteni.

A tapasztalás szava.

Az élet iskolájának anyag tanulói
 nem merítnek okulást a tapasztalatból.
 Ohajtandó, hogy a függetlenség eszme
 hívei ne legyenek anyag tanulók. Mi-
 vel pedig a függetlenségi eszmének im-
 már 37 éve van pártja hazánkban, en-
 nélfogva bőven elég idő volt tapasztat-
 latok szerzésére.

Miben állnak ezek a tapasztalatok?

I. Abban, hogy az ország legin-
 produktívabb, tehát legelviselhetlenebb
 kiadása, évről-évre, olykor fokozatosan,
 olykor rohamosan szaporodott, fölösle-
 ges mondaní, hogy a katonai kiadá-
 sokra gondolok.

II. Abban, hogy a kiegyezés da-
 czára és hogy daczára azon elovuczió-
 nak, melylyel nemzetünk az uralkodó-
 ház iránt viseltetik, ugyanynira, hogy
 sajtószabadságunk és parlamenti szó-
 lásszabadságunk mellett sem emelkedett
 közéletünkben egyetlen komoly köztár-
 sasági hang sem: a dinasztia maradt
 a mi volt; merev osztrák szellemét meg-
 tartotta és hazánk területén soha egy
 pillanattal sem érezte magát otthon.

Nem hazafiatalan időtöltés tehát ku-
 tatni ezen szomorú tapasztalatok okait.

Ad I. A cs. és k. hadsereg költ-
 ségeit a delegáció szavazza meg. Ez
 a testület se hus, se hal. Nem népkép-
 visolet, mert az országgyűlés választja.
 Nem bizottság, mert határozatait szen-
 tesítettnek és végérvényesnek. Hatalma
 nagy, mert rendelkezik az ország va-
 gyonával és feleletre vonhatja a közös
 kormányt. Éreje osekély, mert kizáró-
 lag a 67-es kiegyezés híveiből lévén
 összealkotva, a közösgyek mezején
 sem ellenállást kifejtett, sem ellenőrzést
 gyakorolni nem lehetett kellő energiája.

Ha azonban a függetlenségi eszme
 hívei is részt vettek volna a delegá-
 cióban és ott munkát vállaltak, ellen-
 őriznek, fölszólalnak, vitatkoznak, fékez-
 nek, az ország vagyoni helyzetét föl-
 tüntetik, a közlekiismeretere apellálnak:
 akkor a militarizmus ereje csökkent
 volna és akárhányszor hátrálásra kény-
 szerült volna. Ennélfogva teljes bátor-
 sággal állítom, hogy az inproductív ki-
 adások nem nőttek volna szörnyeteg
 összegg, ha a függetlenségi eszme hí-
 veit aktív politikát követtek volna a kö-
 zös kiadások megszavazásánál.

Ad II. A függetlenségi párt kez-
 dettől fogva dogmatikus álláspont-ra he-
 lyezkedett a 67-es kiegyezéssel szem-
 ben. Nem azt mondta, hogy változtas-
 suk meg, a mi benne rossz és tartsum
 meg, a mi benne jó; hanem átokkal
 sújtotta az egész művet és mereven
 elzárkózott attól, hogy belehatoljon ezen
 mű szerkezetébe és egyes alkatrészeit
 külön mérlegelje.

Pedig ebben a műben kifejezésre
 jut a *dualizmus*, az az: a két monar-
 chiának egyénisége; egyik a magyar,
 másik az osztrák koronával; egyik a
 magyar, másik az osztrák törvényho-
 zással; egyik a magyar, másik az osz-
 trák kormányzattal; egyik a magyar,
 másik az osztrák hadsereggel, mint az
 egész hadsereg kiegészítő részeivel.
 Ugyanebben a műben kifejezésre jut a

paritás is, azaz: a két államegyednek
 teljes egyenjogúsága. Tehát a külügyek-
 nél, a hadügynél, a közös kormányok-
 nál a magyar nyelvnek, czimernek,
 zászlónak és szellemnek teljes egyenjo-
 gúsága az osztrák-némekkel. Es a ma-
 gyar kir. udvartartás teljes egyenjogu-
 sága az osztrák császári udvartartással.

Látni való, hogy ez a törvényes
 dualizmus és egyenjogúság nem létezik
 sem a külügynél, sem a hadügynél, sem
 a közös kormányzatban, sem az udvar-
 tartásban. Miért? Kimerem mondani,
 hogy leginkább azért, mivel a függet-
 lenségi párt dogmatizált, a helyett, hogy
 belemarkolt volna az életbe. Elvi kijel-
 lentéseket tett csupán; de a kiegyezés
 nemzeti vonatkozású részeinek végre-
 hajtasát nem követelte ellenállhatatlan
 erőlyl.

Hatvanhét nem a mi törvényünk.
 Nekünk negyvennyolc a törvényünk.
 Ennélfogva nem vizsgáltuk részleteiben
 azt, ami a hatvanhetes alapon végbe-
 megy. Ezen a téren sem nem fékezttünk,
 sem nem követeltünk. Hadd guruljanak
 a lejtőn a hatvanhetesek, legalább be-
 bizonyul, hogy az alap rossz. Hát ez
 alaposan bebizonyult, Csakhogy a 67-es
 párttal együtt az ország is gurult, bot-
 lott, csuszott. A végén már azt a buk-
 fenestet is megcsinálta, hogy a magyar
 nyelv fölött való intézkedést felségjog-
 nak hirdeti a mai kormány.

A függetlenségi párt a legutóbb le-
 tett évben vette először bonczkés alá a
 kiegyezést. Ekkor látta meg, hogy an-
 nak értékes alkatrészei is vannak. Ezek-
 nek végrehajtását a legmesszebb menő
 parlamenti fegyverekkel követelte. Saj-
 nos, tizenegy hónapi harc után pihe-
 nőre tért. Pedig kintartásától függött, hogy
 czelt érjen.

A tapasztalat tehát arra tanít, hogy
 az elvi kijelentések kódéből átkell lép-
 nünk az élet forgatagába. A mi jó van
 a kiegyezésben: annak megvalósítását
 ernyedetlenül sürgetni kell. Es a vég-
 kimerültség küzdeni kell a közös kiadá-
 sok és az udvartartási költségek meg-
 szavazása ellen; míg arra nem kény-
 szerítjük a hatalmat, hogy a dualizmust
 és a paritást az egész vonalon életbe
 léptesse.

Czélunkhoz keresni kell a siker esz-
 közeit. Elég erősek vagyunk-e, ha csak
 önmagunkra támaszkodunk? Ugy ér-
 tem ezt a kérdést, hogy remélhetünk-e
 parlamenti többséget kizárólagos füg-
 getlenségi lobbogóval? Nem remélhetünk.
 Azonban látjuk, hogy a 67-es kiegye-
 zés nemzeti vonatkozású alkatrészeinek
 megvalósítása és a gazdasági önállóság
 a nemzeti párt, az újpárt, a néppárt
 zászlóján is lobog. Ez a két czél tehát
 a miénk is, az övék is. Arra az időre
 tehát, a mig ezek a czélok eléretnek,
 egyesülniök kell az ellenzéki pártoknak.
 Külön-külön gyengék vagyunk és siker-
 telentül küzdünk. Együtt elég erősek
 lennénk egy parlamenti többség létre-
 hozására, vagy egyelőre egy teljesen
 kormányképes ellenzék megalkotására.

A tapasztalás arra int, hogy gya-
 korlati politikát kövessünk. Az ellen-
 zéknek egyesülése gyakorlati lépés vola.
 Minden egyéb csak szappanbuborék.

Bartha Miklós.

A háboru.

Lázongó koreaiak.

A port-arthuri harcok.

A japánokat sehogyan se riasztotta
 vissza kétszeri kudarcuk attól, hogy Port-
 Arthur elzárását újra megkísérleljék. Elha-
 tározták, hogy még néhány kereskedelmi
 gőzöst feláldoznak, akár még tizet is, de
 tervüket keresztül fogják vinni. Ezzel szem-
 ben az oroszok viszont tengeri ütközetre
 készülnek s arra törekcszenek, hogy a japán
 hajóhadat a vladivosztoki és port-arthuri
 hajóhadosztályok közé kényszerítsék s döntő
 csatát provokáljanak. Az oroszok a Retvi-
 zánon kívül összes hajóikat kijavították s az
 a meggyőződésük, hogy most már felvehe-
 tik a harcot a nyílt tengeren.

Lázongó koreaiak.

Szeul, március 31.

Hir szerint 500 elbocsájtott koreai
 katona Pjong-Jang közelében felkelést
 szított.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögecentiméternyi — hirdetési ár
 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok ár-
 kedvezményben részesülnek.

Heklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

Nyüttéri cikkek garmond sora után
 40 fillér fizetendő.

A port-arthuri harcok.

London, márc. 31.

A Daily Express jelenti: A japán kor-
 mány 26 gőzhajót bocsátott Togo tengernagy
 rendelkezésére, hogy a port-arthuri kikötő
 elzárását 6—6 gőzös felhasználásával addig
 ismételhesse meg, amig sikert nem arat.

A hétről.

(Szélsőend.)

A politikában mindenütt szélsőend ural-
 kodik. Nemcsak a nagyhét ájtatossága és a
 parlamenti szünet következtében van a mély-
 séges hallgatás, de az a széthuzás, a mi az
 ellenzéki pártok között tapasztalható, okozza
 azt, hogy immár Tisza István kormányának
 nincs ellenzéke. Szabad a vásár minden téren
 és a kormány kénye-kedve szerint liferálhatja
 a maga fiukat egy idegen hadsereg számára
 és megszavazhatja a milliókat, idegen érde-
 kek istápolására.

Azok az urak, a kik szent borzalommal
 hallanak az elienzéki pártok egyesüléséről és
 a kik a helyett, hogy kicsinyes személyes
 érdekeik félretételével, vagy egyéni érzel-
 meik legyőzésével arra törekednének, hogy
 erőiket egyesítsék, megmaradnak az elvi ta-
 gadás terén — igazán jó és hű szolgálatot
 tesznek a kormánypártnak. Jó és hű szolga-
 latot tesznek az osztrák császári hatalomnak.
 Lehet, hogy jóhiszeműleg járnak el — bár
 nem érthető, hogy miként lehet azokkal az
 elvekkal tengődni, a melyek szerintük is ki-
 vihethetnek és hogyan lehet ámitani a nemzet
 egy töredékét is bár azokkal a jelszavakkal
 a melyek szerintők is illusztriosokká váltak?

Az olyan ellenzéknek, a melyik kor-
 mányképtelen, a mint a minőknek a Kossuth
 Ferenc pártja is vallja magát, nincs létjo-
 gosultsága. De a nemzet érdeke követeli,
 hogy egészséges politikai elveken olyan kor-
 mányképes ellenzék alakuljon, a melyik bi-
 zalmat keltsen felfelé, és szeretetet lefelé.
 Egy ilyen ellenzék megalakulása nem lehe-
 tetlenség, csak akarat, politikai bölcsesség és
 őszinte hazaszeretet kell hozzá.

(A háboru.)

Március 27-ike óta Togó hajóhadának
 ismét nyoma veszett. Senki sem tudja merre
 jár és mit akar. A tudósítók abban a véle-
 ményben vannak, hogy a ravasz japán ten-
 gernagy erős támadásra készül. Port-Arthurt
 mindenkép be akarja venni. Ez ugy látszik
 első föltétele a japánok szabad előrenyomul-
 lásának és Togó most vakmerő kísérlet-
 hez folyamodik.

Különbö eddig a háboru folyásából
 arról győződött meg a világ, hogy a japá-
 nok a tengeren ügyesebbek és vakmerőbbek
 mint az oroszok, — de most már egy kisebb
 szárazföldi csatából azt is megtudtuk, hogy
 a japánok a szárazföldön is igen komoly és
 veszedelmes ellenségnek bizonyulnak. A ki-
 naiak egyelőre csendben vannak, de való-
 színűnek tartják, hogy ha majd a döntő út-
 közetre kerül a sor, segítségére sietnek a
 japánnak, a mi természetes is, hiszen Japán
 leveretése után, Kína következne.

Százkilenczvennégy millió cigaretta.

— Statisztika a kolozsvári dohánygyárból. —

Megszereztük a kolozsvári m. kir. dohány-
 gyár mult évi termelését.
 Ennek statisztikájából kitétnék, mily sokat
 füstölünk el évente.

Minden dohányos embert érdekel ez a
 kimutatás, melynek számai minden ékesen-
 szólásnál szebben beszélnék.

A statisztika ezt mutatja:

Az 1903-ik évben előállítottat:

Szivarok.

Regalitas	229.000
Tabaco	3,607.000
Britanica	1,472.000
Cuba-Portorico	2,860.000
Portorico	2,947.000
Vegyes külföldi	6,987.000
Rövid magyar	1,872.000
Rositta	2,101.000
Összesen:	22.075.000 db.

Ugy látszik, a mult évben született
 Rosittának mindjárt nagy kelete volt. Két
 milliót füstöltek el.

Szivarka.

Dráma 194,640.000 db.

Közönséges pipadohányok.

	csomagban	csomagoskákban
	kgr.	db.
Hazai	8880	4,392.000
Kapa	175	11,218.000
Magyar II.	—	11,787.000
Mérsékelt	—	447.000
Összesen:	9005	27,844.000

Finom pipadohányok.

csomagokban	csomagokban	csomagokban
kg.	kg.	kg.
Kiváló finom kerti	10.680	964.000
Erdélyi	—	—
Kiváló finom magyar szivarka	5820	—
Legfinomabb magyar hosszú	7670	19.619.000
Fin. magyar rövid	2650	—
— hosszú	—	1.650.000
Középtin. magyar	9970	3.491.000
Török határvidéki	—	6.431.000
Összesen:	36.790	32.155.000

Feldolgozatott:

Külföldi dohányokból	3650 m.-mázsa
Belföldi	22.000 "
Összesen:	25.650 m.-mázsa.

A dohánygyár foglalkoztatott 96 férfit és 1168 nőt, összesen 1264 munkást.

Munkabérek és fizetések fejében kifizetett **764.470** korona. Tisztviselők száma 12, altisztéké 13 és ügyelőhelyetteseké 9.

A kolozsvári m. kir. dohánygyári munkások önálló betegsegélyző-pénztárral bírnak s ennek minden altiszt és munkás kötelezett tagja.

A pénztár által az 1903-ik évben a következő nagyobb tételek fizetettek ki:

Betegeknek táppénz	5856 kor.
Gyermekágyi segély	3848 "
Gyógyászati segély	3172 "
Kórházi ápolási díj	1194 "
Bábpénz 202 esetben	1616 "
Temetkezési segély	1760 "
Orvosi díj	1933 "
Havi segély	3411 "
Együtt:	22.590 kor.

A mint látszik, közel 800 ezer korona évi pénzforgalmat csinál a kolozsvári dohánygyár városunkban.

Átlag egy-egy személyre a kifizetett munkabérek és fizetések 640 korona esik.

Egyleti élet.

A kolozsvári gazdasági egylet folyó évi rendes közgyűlését ápr. hó 10-én délelőtt 11 órakor tartja meg a Széchenyi-téren levő Tornavivódában, melyre a tagok azzal határoztak meg, hogy a közgyűlés tekintetével a folyó évi márc. 25-én összehívott közgyűlésre és az alapszabályok 25. §-ára, a megjelölt tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.

Alakuló közgyűlés. Az „Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés” Kolozsvár városi és vidéki kerülete Sándor Pál országgy. képviselő, végrehajtó biz. elnök vezetésével ápr. 3-án d. e. 10 órakor a városi vígadó nagytermében alakuló közgyűlést tart.

Érdekes bünper Párisban.

Az „örömlengő”.

Ösüdtörtéki számunkban már említettük, hogy egész Páris érdeklődése középette most kezdődött annak a gyilkosságnak a törvényszéki tárgyalása, melynek hőse Greuling áldozata egy bűbájosan szép fiatal román színesnő volt: Elise Popesco. Az a gyilkosság akkor rendkívüli feltűnést keltett, mert Greuling a félvilági asszonyok kedvence volt. Popesco hízlal pedig kitűnő híri úri leány, a ki tulajdonképpen csak művészetét megtanulni időzött Párisban. Greuling még husz éves sincs. Elég jelentéktelen, de csinos fiatal ember, rendkívüli elbizakodottsággal, nagyokos szemtelenséggel és olyan sajátosság fogalmakkal a szerelemről, vagy a tisztességről, a nőkről meg az életéről egyáltalán, hogy a hallgatóság alig győzi hallgatni. Elmondtuk, hogy „pályája” elején egy orosz hercegnőnek volt örömlengője, aztán valami más fajtából vén asszonyé; majd párisban mindenféle ledér hölgyek támogatták pénzzel ezt a sajátosság figurát, a ki azonban tényleg inkább volt

örömlengő, hogy ezt az új, s bár eléggé utálatos, de jellemző magyar szót használjuk, mint a rendes értelemben vett Alfonz. Vallatása alatt különben elég ötlelességről tesz tanulságot, folyton elárulva azt az életéből, hogy a férfi bátran fogadhat el nőtől pénzt, föltéve, hogy nem prostituált a — nő.

— Ön beismeri, — kérdé az elnök, — hogy jórészt abból élt, a mit önnek egy előkelő orosz dáma küldött?

— Az szennytelen pénz volt, — feleli Greuling. — Mert az az előkelő hölgy soha az én szeretőm nem volt.

— De ön azt mondta, hogy ez a dáma szerelmes volt önbé?

— A szerelemtől a hálósobáig még nagy a távolság...

Az elnök fölemlíti, hogy kért és fogadott el pénzt cocotte-októl, s hivatkozik egy esetre.

— A mikor attól a hölgytől pénzt kértem, nem tudtam, hogy cocotte. (Derűtség)

— Éjtelenség egy órákor, kávéházban, a mikor egy nő odaül az ön asztala mellé, azt kéri, hogy kisérje haza, együtt iszik önnel, eről bizony kitalálhatta volna, hogy mi a mestersége, — mond az elnök.

Aztán rákerült a sor arra, hogy minő viszonyban volt a megölt Elise-zel. Elmondta, hogy a Françaisban találkoztak, ott nyomban megszerették egymást. A gyilkosság, vagy a vádlott szerint az öngyilkosság részleteit így adja elő:

A leány fölment a lakására, a fogadóba, és ott talált egy levelet, a melyben megolvashatta, hogy egy cocotte küldött neki 200 frankot, a mely összegről ő azt állította, hogy az ügyvédjétől kapta. Elise rámutatott az áruló levélre.

— Ime ez a te ügyvéded, — mondá Elise.

Mentegetődztem, magyarázgattam a dolgot, de nem hallgattok reám.

— Hallani sem akarom! — szólt. — Megcsaltál, rútul rászedtél, hazudtál...

Ezután sirva fakadt, mire vigasztaltam. Azt hitte, hogy Delonczéné kedvesem volt.

— Nem igaz! — mondám.

— Hát a hercegnő? (Megvallottam, neki, hogy pénzt kaptam a hercegnőtől.) Háromezer frankot kaptál évente a szerelmedért.

Czirógattam, megőleltem, s ekkor így szólt:

— Tehát nincsen pénz, tudom, hogy nincsen pénz!

— Szeretlek! — válaszoltam. — Összintén megvallok mindent... Ezután elmondta, hogy 800 frankot kérek kölcsön, hogy Nizzába utazhassam, a hol foglalkozásra tehetek szert.

— Nizzába? — kérdé. — Oda nem megyek, hisz ott éhen halunk! Utazunkunk Bukarestbe, a hol szerződés van a megélhetünk.

Kértem, könyörgöttem, de haszaltan.

— Ostobaság, — mondám — nem mehetek Bukarestbe. Kutyád volnék s nem férjed, ha eltartanál. Nem tudnék egy élni. Nizzába megyünk. S midőn láttam, hogy igazat és haragszik, azt tanácsoltam, hogy erről máskor és máshol is tanácskozzunk, mert most nem maradhatunk szóban. Felsegítettem kabátját és kalapját...

— Ha szeretsz, jöjj velem! — könyörgött. — Ha nem jössz, megbánod, de későn bánod meg.

Megsókoltam, de bosszantottam is egy kicsit:

— Azt hinné az ember, hogy cocotte vagy! — szóltam.

— Menjünk! — sürgettem s kinyitottam az ajtót.

— Ne menj el, szeretlek! — csengett.

Kiléptem az ajtón s egy pillanat múlva pisztolylövést hallottam s vérfoltot láttam kedvesem nyakán, Elrohantam. A szobában emberi test zuhan a földre s a pisztoly is a padlóra vágódott.

— Madame megölte magát! — kiáltam eszelősen s tovább szaladtam. Azt hitték, hogy örült vagyok s senki sem mert utamba állni. Leszaladtam a lépcsőn s ugyanekkor bérkocsi haladt arra. — Siessünk! — ordítam a kocsinak — Madame megölte magát, menjünk a rendőrségre. Végül csak arra emlékszem, hogy letartóztatattak. Nem tudom,

miért vádolnak gyilkossággal. Midőn letartóztatattak, egy csöppnyi vérfolt sem volt rajtam.

Örök szerelem.

Regény.

Írta: Mark Twain.

I. FEJEZET.

A nő szerelmes mosolylyal hajtá le a fejét a férfi vállára.

- Szeretsz? — kérdi a férfi.
- Szeretlek.
- Mindig fogsz szeretni?
- Mindig.

II. FEJEZET.

A nő szerelmes mosolylyal hajtá le a fejét a férfi vállára.

- Szeretsz? — kérdi a férfi.
- Szeretlek.
- Mindig fogsz szeretni?
- Mindig.

III. FEJEZET.

A nő szerelmes mosolylyal hajtá le a fejét a férfi vállára.

- Szeretsz? — kérdi a férfi.
- Szeretlek.
- Mindig fogsz szeretni?
- Mindig.

E regények többi fejezetei szóról szóra azonosak a fent közölt 3 fejezettel. Az olvasó ezt talán egy kissé egyhangúnak találja, de a szerző kinyilatkoztatja, hogy ez tévedés, mert igaz ugyan, hogy a nő minden fejezetben ugyanaz, de a férfi: az minden fejezetben — más.

SZINHÁZ.

Ünnepi előadások. Vasárnap délután Huszka népszerű operettje, a Bob herceg kerül színre, a czimzerepben Harkányi Gizellával s egyebekben a legutóbbi szereposztással. Vasárnap este Székely Gyula és Nagy Imre fellépésével a Falu rossza kerül színre. A czimzerep Székely, Gonosz Pistát Nagy Imre, Finum Rózsit a betegségből felgyógyult Károlyi Leona játssza. Gyermekelőadás lesz hétfőn délután. Szinrekerül a Gyöngyvirág című tündérrege, melyben csaknem az egész személyzet játszik. A látványos darabban sok ének- és táncjelöllet van. Hétfőn este Lehár népszerű operettje, a Drótos tót kerül színre három új szereplővel. Harkányi Gizella, Miciót, Székely Milos kaplár, Nagy Imre Günther bádögöst játssza. Zsuzsika szerepét ezuttal adja először Károlyi Leona.

Tibor Lóri és Kalmár József bemutatókója. Az új koloratúrekes és tenorista kedden a Hoffmann meséiben lépnek föl először.

Sursum corda. A jövő héti változatosa műsorában egy drámai premierre is lesz. Bosnyák Zoltánnak a budapesti Nemzeti Színházban nagy sikert aratott társadalmi drámája: „Sursum Corda” kerül ösüdtörtéki bemutatóra. A „Sursum Corda” bemutatója XI (páratlan) számú bérletszűnőben kerül előadásra.

Szegény Jónathán-ban. Mülöcker operettjében lép föl szerdán másodsor: Tibor Lóri, mint Harriett Molli ez alkalommal Károlyi Leona, Van der Goldot Kalmár éneklék. Couliset ur. a rég pihentetett kitiűnő francia vizjáték szombatn új betanulással kerül színre. A czimzerepben Nagy Imrével az új komikussal.

Heti műsor.

Vasárnap d. u.: Bob herceg.
este: Falu rossza. (Székely Gyula és Nagy Imre fellépésével.)
Hétfő d. u.: Gyöngyvirág.
este: A drótos tót.
Kedd: Hoffmann meséi. (Tibor Lóri és Kalmár József fellépésével.)
Szerda: Szegény Jónathán.
Csütörtök: Sursum Corda. (Elsőször.)
Péntek: Sursum Corda.
Szombat: Couliset ur.
Vasárnap d. u.: Betyár kendője.
este: Sherry.

szólá Kourtlánd — csak azt mondta, hogy sohasem éri jól magát, míg nem tud a véletlen esetekre számítva egy kis felesleget összekaparni és hogy azon szándékában folytonosan növekedő nehézségeket talál.

Diana erősen összehúztotta a kezeit a mint válaszóla:

— Tudom — tudom! Azt a keservesen összegyűjtött felesleget az évad végén az adósságaink kifizetésére mindig elkérjük. — Nem esoda, hogy szegény annyit aggódik! De remélem, hogy ezen az időnyen az ilyenféle kiadásoktól meg fogjuk old kiélni.

— Ez jó hír — válaszóla a társa.

— Nem tudom, ha vajon Geoffrey azt fogja-e gondolni, midőn hallja — mondta Diana komoly arccal; részben azért jöttem ide, hogy arról beszéljek vele. Kétszer próbáltam megírni, de mind a kétszer széttéptem a leveletem. Aztán azt gondoltam, hogy néhány napra lejárók és előszörval beszéllek el mindent.

Elhallgatott, de Kourtlánd nem kérdezősködött és Diana az ő nyílt tekintetével nemsokára reánezett.

— Kourtlánd ur, mit gondol ön, volt Geoffrey valaha szerelmes? — kérdé.

Az ifjú előbb mosolygott és aztán nevetett. Pillanatnyi habozás után Diana is nevetett és az arca csodálatosan kiderült.

— Ön olyan nagyon különös kérdésnek gondolja ezt? En azt gondoltam, hogy a férfiak az ilyen titkokat mindig megmondják egymásnak.

— Monk kisasszony, ha Geoffrey olyan titkot bízott volna reám, talán bajosan tudnék a kérdésére válaszolni; de éppen csak tegnapi este beszélgettünk a tapasztalatainkról és azt mondtuk, hogy mily különös, hogy a gimnázista és deakkori ifjú-szerelmünkön kívül egyikünknek sem volt komolyabb érzelme.

Azt a nagy szenvedélyt még sohasem éreztük. Diana szízlár tekintetével nézett reá, ugy-látszott, hogy gondolatai nagyon el voltak foglaltva. Bizonyos habozással beszélt.

— Kourtlánd ur, tudom, hogy különösnek fog látszani, hogy önnel így beszéljek; de ön olya jó barátja Geoffreynek. Önnel

Felhívás előfizetésre.

Április, Május, Junius

hónapokra hirdetünk felhívást előfizetésre.

Az „Ellenzék”, mely nem kimél semmi áldozatot, hogy az olvasó közönséget minden fontosabb bel- és külföldi eseményről azonnal értesítse, ezután is nagy gondot fog fordítani arra, hogy távirati rovatával az összes lapokat megelőzze.

Előfizetési feltételeink:

Évnyegyre 8 kor.
Félévre 16 „
Egy hóra 3 „

Elő lehet fizetni bármely naptól kezdve.

Kérjük az előfizetések gyors megküldését.

MINDENFÉLE.

— Április 2.

Lapunk jövő száma a közbeeső ünnep miatt kedden (április 5-én) jelenik meg.

Vidéki tisztelt előfizetőinket kérjük, sziveskedjenek a küldött utalványt az előfizetési díjat mihamarabb megküldeni.

Husvét.

A nagypénteki szomorú események után, csüggedve, némán haladnak a szent asszonyok Jézus sirjához, hogy hálás kegyeletük jelül drága kenettel kenjék meg az Urnak testét. De mily nagy lesz az örömk, midőn a köből vájt sirba lépve, angyal jelenik meg előttük, ezzel a mennyei evangéliummal: Mit kerestek a holtak között az élt, nincs itt, az Ur feltámadott!

A szent asszonyoknak ez az öröme azonban ettől az órátl fogva a keresztény népek millióinak lett az öröme.

Ennek a csodálatos napnak emlékére ünnepeli a keresztény világ ma is szent áhitattal husvét ünnepét. Zugnak a harangok, tolong a örök élet hite. És mégis épen az a hit az, melyhez a legnagyobb kitartással ragaszkodik a szív, a lelek egyaránt. Keresi, sóvárog utána mindenki a ma megtagadja az egyik, követeli a másik, mert ez az éltető levegője, mely nélkül nyomorult, kétségbeesett lenne élete.

Alig van hitesszme, mely hevesebb megtámadatásoknak lett volna kitéve, mint éppen az örök élet hite. És mégis épen az a hit az, melyhez a legnagyobb kitartással ragaszkodik a szív, a lelek egyaránt. Keresi, sóvárog utána mindenki a ma megtagadja az egyik, követeli a másik, mert ez az éltető levegője, mely nélkül nyomorult, kétségbeesett lenne élete.

Épen ezért nincs nép, nincs nemzet, mely eldobta volna magától ezt a boldogító hitet. Még a klasszikus ó-kor bölcsé is alázattal hajtá meg ez előtt fejt s nem szégyelte megvallani: hiszem, ha lehetetlennek tartom is, mert boldogít.

És a bölcs igazat mondott. Kérdezzétek

meg az édes anyát, ki elvesztett gyermeke után kesereg, az ifjút, kit életének üdvétől fosztott meg a halál, vagy az őszhaju fűrtökkel sirja szélén álló aggot, mindnyájan a mai nap diosőségének emlékeztetésében s ebben a hitben találunk megnyugvást: feltámadunk! Értsük meg tehát mindnyájan e boldogító evangéliumot, kik az ok és okozat lépcsőjén már a legmagasabb fokra emelkedtünk s ha szédül fejtünk s ha félünk, hogy a szédítő mélységbe lehullunk; bontsuk ki a hit szárnyait, melylyel a földi lét terhéől mekintott lélek egy szebb, boldogítóbb hazába repülhet.

— Istentiszteletek. A husvétünnepken a kolozsvári templomokban az istentiszteletek a következőleg fognak megtartatni:

A reformátusoknál: Első nap d. e. 9 órakor. A farkas-utcai templomban prédikál és urvacsorát oszt Hercei György eszperes, pohárosztó dr. Bartók György püspök. A magyar-utcai templomban prédikál és urvacsorát oszt I. Irsay József r. pap, pohárosztó Nagy Károly theol. tanár. A hidevei templomban prédikál és urvacsorát oszt Molnár Lőrincz r. pap, pohárosztó Bokor Sándor s. pap. — Másodnapján d. e. 9 órakor: a farkas-utcai templomban prédikál dr. Bartók György püspök. A magyar-utcai templomban prédikál Szabó Miklós h. pap. A hidevei templomban prédikál dr. Szádeczky Béla s. pap. — Harmadnap d. e. 9 órakor: a farkas-utcai templomban prédikál Szabó Miklós h. pap. A magyar-utcaiban és a hideveiben a legátusok. Az ünnep délutánjain a farkas-utcai templomban I. és II. nap Szabó Miklós h. pap. A többiekben mindháromnap délután a legátusok.

Az unitárius templomban: Első napján délelőtt prédikál: Csifó Salamon lelkész; urvacsorai beszédet mond: Péterfi Dénes. Másodnapján délelőtt prédikál: Péterfi Dénes. Harmadnapján délelőtt és ünnepdélutánok: Kiss Sándor papnövendék.

— Öntözések. Hiába reméltük a szép, nap sugaras husvétot. Az eget beborított sűrű felhők táborra arra enged következtetni, hogy holnap se bujlik elő a rigyafakasztó napfény. A járdák vízsek, lucskosak lesznek s esetleg szállingózní fog a hó, nagy bosszúságra azoknak, kik szeretnek verőfényben sütkérezni, kivált ha van idő erre, mint az ünnepnapokon. A két ünnepnap között az első a családé, a templomé. Jó keresztény ember ilyenkor otthon, családja körében marad s az otthon bizalmas, meghiúsosendességében tölti el a napot. Igazi élet a másodnap napon van, mikor a szokásos husvétünnepes történet. Nagyon szép szokás ez az öntözés. Falun elmegy a legény a leányhoz és pár cséppnyi friss vizet hullat rá, hogy nőjön a leány, mint a gondosan öntözött virág. Sok helyen tulásba mennek az öntözéssel és kora reggel a kut mellett bőven öntik a vizet a lányok idejt sikongása mellett. Városban finomabb módja divik az öntözésnek. Különléle illatos vizet (leghasználtabb a rózsavíz) hullanak a lányokra, kik ilyenkor illatosabbak, mint egy virágos kert. A gavallérok a megelékezés hálájul piros tojást, vagy a ki megkülönböztetebb szegűt kap a lányoktól. Másodnapján karikáznak a kocsiok s dobogó szívvvel lesik, várják az öntözők hadát. A kik nem is várják magukat.

— Masiroznak a katonák. A kolozsvári 51-ik gyalogezred tudvalevőleg Bécsbe teszi át állomás helyét és innen a napokban indulnak el az osztrák fővárosba. Helyettük az ott állomásozó 62-ik gyalogezred, mely tulajdonképen székely ezred jó Kolozsvárra. Érdekesnek tartjuk említeni, hogy 1880 ősszen, mikor Bartha Miklóst, két osztrák tiszt összevagdalta volt, — ugyanezen 62-ik gyalogezred állomásozott Kolozsvárt és ennek egyik századát vezényelték ki, a két osztrák tiszt védelmére, a kit a nép dübe egy magán lakásból ki akart vonszolni, hogy elégtételt vegyen rajtuk. A székely fiuk szuronyos fegyverrel álltak tömött sorokban a Király-utczában azon ház előtt, hová a két osztrák tiszt menekült. Egyszerre csak nagy dobolás, trombitálás hangzik fel s a következő percben a székelyeket elkommandírozták és az oláh nemzetiségű legénységből álló századot állították helyükbe. Csak később derült ki, hogy a székely bakák, mikor az őket szorosban körül hullámzó néptől értesültek az esetről, olyan magatartást kezdettek tanusítani, a miben nem bízt többé a Rüstow és Dienstli-féle katonai szellem és nagy hirtelenséggel visszavezényelték őket a kaszárnyába. Rüstow és társa aztán az idegen érzelmű század fedezete alatt vonultak be a kaszárnya falai közé, dicsőséges tettük színhelyéről, a hol egy fegyvertelen embert összekeszaboláltak.

— Kolozsvári ács-mesterek seregelme. Vettük a következő panaszos sorokat s az illetékesek figyelmébe ajánljuk: A Kolozsvárt építőrendőraktanya építésénél, dacára annak, hogy az ács-mesterek körvényt nyújtottak be nem rég az építési szabályrendeletek tárgyalásakor a városi tanácshoz, melyben az árlejárásra bocsátott munkálatoknál az ács munka külön választását kérték a többi munkáktól és a külön árlejárásra az ács-mesterek felszólítását kérték, mégis maga a városi előjáróság és tanács valamint a mérnök hivatal együttesen az ács-mesterek körvénye ellenében a munkát együttesen adta ki egy vállalkozónak, pedig nem megvetendő összege, 4000 koronára ment az ács munka összege vagy még ezen felül. Pedig az 1884-iki XIII. törvénycikkben a hatóság külön választhatja az ács-munkától valamint más munkálatakat is. Felhívjuk a méltóságos főispán ur figyelmét, hogy tekintse a nagy adó által elnyomott ács-mestereket és orvoslja ezen bajokat, mert amugyis pangó ács-ípar ezen eljárások által még jobban az enyészett örvényének végére jut.

A kolozsvári ács-mesterek.

— Kossuth Lajos temetésének évfordulója. Tegnapi ápril. 1-én volt 10 éve, hogy Kossuth Lajos hamvait a hazai anyaföldbe, örök nyugalomra helyezték. 1894 márczius—áprilisban sötét gyász borította az egész országot, mely fájdalom által a keblekben. E fájdalom emléke évről-évre megújult. A kolozsvári közönség egy-egy ünnepélylél áldozott a nemzet atyja szent emlékének évről-évre. Az idén habár 10 éves évfordulója volt Kossuth Lajos halálának és temetésének, a hivatott testület, a Kossuth

TÁRCZA.

A szép ikrek.

A Lady Vale szerzőjétől.

Fordította: Amica.

(28.)

(Folytatás.)

Kourtlánd édes, de fékezett csodálkozással nézte a leányt. Midőn utóljára kissé szegletes és fejletlen leányka volt és nem tanulta meg magasságát kellő bájjal és méltósággal hordozni, vad volt és bátoratlan. O akkor nem gondolta Diánáról, hogy ilyen szépséggé fejlődjön, ámbar a gyermek Franceskától megvárta azt. Tehát, alakjának a méltóságától és rendkívüli bájától, arcának az igéző kellemétől és különösen sötét szemekinek a tiszta fénytől és mélységtől meg volt lepette.

Bizsike arcz volt és kissé szomorú, és a domború homlok olyan volt, mintha a bánat felhője gyakran lett volna rajta. De a szomorúság és gond tünetei mellett nagy mélység és angyali szelidség volt rajta; és Kourtlánd úgy érezte, mintha a legszebb arcra nézett volna, melyet valaha alkalm volt tanulmányozni. Különös vonzódást érzettiránta saját magáért, és mert legkedvesebb barátjának a testvére volt. És azt kívánta, bár bizalmas barátok lehetnének. — Neki egész életében sohasem volt barátja és sohasem volt szerelmes senkibe.

— Ez oly megnyugtató és szép! — mondá Diana, hirtelen fölemelve a szeméit hozzá és mosolygva.

A teát hamar bevittek. Monksholban Diánát mindenki szerette és az a sziveség, hogy az öreg kulcsárral beszélt és tiszteltetés kérdéseire válaszolt, a Kourtlánd kényes izlésének nagyon meglepett. Felha-

Lajos asztal-ság nem kezdeményezett sem a halál, se a temetési évforduló alkalmából, kegyeletes megemlékezést. Ezelőtt 10 évvel a temetési nap vasárnap volt. — Templomokban és testületekben, palotákban és kunyhókban mindenki imádkozott, emlékezett a szívből mély fájdalommal, de egy nemzeti feltámadás biztató reményével — temetett.

Kolozsvárt 1894. ápril 1-én mindenik templomban volt gyász istentisztelet.

A hivatalos gyásznap a városháza előtti téren volt.

Az erkélyről szavalta el Szász Gerő 48-as honvéd hadnagya, esperes alkalmi költeményét, dr. Groisz Gusztáv egyetemi tanár tartott beszédet, miket a közönség levett kálappal hallgatott. Dalárdák énekeltek a s zene szól busan, gyászadalokat hangoztatva. Egyetlen házon nem volt gyászbölgő, a br. Jósika főtéri palotáján, melyben akkor a kis tábla félt.

Kállay joghallgató az egyetemi kör padlásáról gyászbölgővel az épület fedelére kuszott föl s koczkáztatva a lezuhanást, ki-tűzte a palota erkélyére a lobogót. A székek földön szelvében az a busnó járt, melyet Sebesi Samu hírlapíró ez alkalomra írt, melynek két strófája így hangzik:

"Kossuth Lajos magyar népe,
Talpig gyászba, feketébe
A hazája: bus temető,
Hulló könnye zápor eső.

Ne sirj, ne sirj hü nemzete
Kossuth Lajos azt üzenté:
Ha majd útni fog az óra,
Megnyílik a koporsója."

— **Erőszak a vasutak ellen.** A kormányzat mintha vaksággal volna meg-
verve. Rendőrség elé citálja egy budapesti
külső kasszinó vasutas tagjait, a minapában
megtartott értekezleten elhangzott néhány
elkeseredett szó miatt, majd kiad egy ukázt,
mely a március hónap 24-iki budapesti bi-
zottsági gyűlés kapcsán, a legsúlyosabb fe-
gyelmi megtorlással fenyegeti meg a vasuta-
sokat, ha gyűjténi merészelnek.

Sajátosság, hogy a kormányzatnak csak
akkor van szeme a napisajtó felszólalását il-
letőleg, ha megtorlástól van szó, de soha, ha
jogos igénynek kielégítéséről, egy elkesere-
dett negyvenezernyi szervezet lecsillapítá-
sáról van szó.

— **Társadalmi kitüntetés.** Ismeret-
esen azon munkásság, melyet Hangay Oktáv
keres. akadémiái tanár a pángermánizmus, el-
lenirópiratival kifejtett. A sajtós az országgyű-
lés is erős viszhangot adott a röpiratok intő,
s felrázó szavaira. Most a nemzeti egyesü-
letek Budapestén részesítették kitüntetésben
Hangay tanárt. Az Országos Nemzeti Szövet-
ség, a Magyar Szövetség választmányi tag-
nak s az Országos Magyar Iskola-egylet el-
gőtatónak tagjának választotta meg kolozs-
vári polgármestert.

— **Az OHKE kolozsvári kerülete**
holnapi alakuló közgyűlésére Budapestről a
közponi végrehajtó bizottság néhány tagja
ma este 10 órakor, míg az elnök, Sándor
Pál o. gy. képviselő, a tagok nagyobb ré-
szével holnap reggel 5.55-kor fog megér-
kezni. Az előkészítő bizottság a vendégeket
ugy ma este, mint holnap reggel ünnepélye-
sen fogja fogadni, azért kéri a kereskedőket
és érdeklődőket, szíveskedjenek a vasúti
állomásnál mindkét alkalommal minél na-
gyobb számban megjelenni. A reggel kime-
nők rendelkezésére, 1/4 órák Havas Lá-
zár Wesselenyi Miklós-utcai üzlete előtt
magán fogatokat fognak állani.

Az előkészítő bizottságnak sikerült az
alakuló közgyűlés elnökeül Kiss Sándor ke-
reskedelmi akadémiái igazgatót megnyernie,
ki azt készséggel el is fogadta.

Az alakuló közgyűlés a városi Vigadó
nagytermében d. e. 10 órakor fog megtar-
tatni, melyre városunk kereskedőit és ér-
deklődőit ez uton is meghívja az előkészítő
bizottság.

— **Pikáns levelező-lapok.** Más cim-
et is adhatnánk, mert a levelező-lapok, melyek
most hasznát táján forgalomba kerülnek a pia-
cizókban, nem is pikánsok, hanem egyszerűen
arozipjító malaczságot illusztráló kis nyomat-
ványok, melyek a vért arozába kergetik a ve-
vőknél. Főhíjlik a rendőrség figyelmét a jár-
dák szőlőn meghunyászkodó bódokra, melyek
olcsó pénzén terjesztnek isteni és emberi tör-
vények tiltotta erkölcsatlanságokat. Ami külön-
sen felháborító nagyhéten, az ünnepek előtt, mi-
kor a lélek magába mélyed és telve van szent
hangulatokkal.

— **Az első fecske.** A Kosutány dr.
vezetése alatt a kolozsvári Kossuth-szobor
érdekében történt legutóbbi zászlóbotlásra ma
érkezett be a hazafias fejlődésre is kiható
kegyeletos mozgalom első fecskéje t. i. az
első gyűjtő iv Merza Gyula szoborbizottsági
pénztárhoz. Ezt az ívet a minden hazafias
közgyűjtő melegen érdeklődő s azt áldozat-
készséggel is szolgáló Tanács József gyógy-
szeres küldötte be, ki a helybeli gyógyszer-
ész egyetemes elnöke. Ime az adakozók
névsora: Czetz Dénes dr. Issekuta Hugó dr.
Nyíredy Géza dr. Székly Miklós és Tanács
József (ki 5 éven át külön 5 koronát is föl-
ajánlott, öt-öt kor. Tanács Józsefnek 3 kor. Ta-
nács Margit, Biró Géza dr. Burger Frigyes,
Jakabházy Zsigmond dr. Konrády Dániel dr.
Székely János dr. és T. J. 2—2 kor. Remél-
jük, hogy az első fecskét a gyűjtőívvel egész
serge fogja mielőbb követni, hogy hirdetője
és megörökítője legyen városunk legnagyobb
diszpolgára: Kossuth Lajos dicsőségének.

— **Méheszeti előadások.** A VII. ke-
rületi állami méhenyésztési szaktanárd április
hónapokban a következő helyeken tartja
gyakorlati előadásait: 5-én Kolozsvár, Krem-
szitzky Aladár urasszony kányamű, álla-
milag segített méhesen; 7-én Kőpeczen, Hoff-
mann Géza, bányagazgató ur méheszeti gaz-
daságán; 8-án Sepsikőrőspatakon, Kozma

Imre, plébános és Szántó Ferenc, tanító
urak méhtelepein; 9-én Csiksomlyán, a román.
kath. tanítóképző-intézet méhpalovillájában;
11-én Kézdivásárhelyen, az Erzsébet árvareá-
nevelő-intézet és Mihály Gergely, kir. telek-
könyvezető ur államilag segített méhesen;
13-án Székelykocsárdon, Bende Béla,
igazgató-tanító ur, 14-én Maros-Vásárhelyen,
őzv. Szabó Sándorné urasszony méhesén;
15-én szintén Maros-Vásárhelyen, Szentgyör-
gyi Dénes, vezértanító ur államilag segített
méhtelepein; 16-án Székiesen, sófalvi Illyés
Lajos, nagybirtokos, nyug. min. tan. ur;
17-én pedig Vajdaszentiványon, őzv. Nagy
Tamásné urasszony méheszeti gazdaságán;
18-án Görgényzentimrén, Lótos János, fő-
erdőőr, 19-én a görgényzentimrei erdőőri
szakiskola, 20-án Laposnyán, Szabó Ignác,
magy. kir. erdőész ur, 22-én Tordán, Schub-
lach Henrik, cellulozegári pénztáros ur méhe-
sen; 24-én Székiesen, az állami népiskola álla-
milag segített méhtelepein, 25-én Szamos-
ujvárt, a gör. kath. tanítóképző-intézetnél és
a méheszkör mintaméhesén; 26-án Désen,
Thuróczy Ferenc, kórházi orvos ur állami-
lag segített méhtelepein és 28-án Sósmezőn,
Betegh Gerő, birtokos ur méheszeti gaz-
daságán.

— **Szentgyörgyi alakjai.** Szentgyör-
gyi Istvánnak, a legkaraktérisztikusabb ma-
gyar színésznek néhány tipikus alakját örö-
kítette meg a fényképező masina a Ferencz
és Társa műtermében. Ezek a képek Szent-
györgyi halhatatlan színpadi ábrázolásai, a
melyek kimagasló pontjait képezik a magyar
színművészetnek s a melyek joggal illesz-
kednek be színművészetünk történelmébe. A
peleskei nótárius, a cigány, a vén bakkan-
csos, Márton csikós, a pusztabíró, Mrawacsok
stb., egyen-egyen zseniális alkotásai Szent-
györgyinek, a ki annyi nagy és igaz gyö-
nyörűséget szerzett már a színművészetben
gyönyörködni szeretők közönségnek. Ki hinné
azt, hogy ez a kiváló magyar színész ápril
1-től már nem szerződött tagja a kolozsvári
nemzeti színháznak, mivel hozzá méltó szer-
ződéssel ez ideig meg se kínálták.

— **Az osztályosorjatek** huzásánál a
következő nagyobb nyereseményeket sorsolták ki:
10.000 koronát nyert: 23151.
50.000 koronát nyertek: 29350 36006 76055
65133 9152.
2000 koronát nyertek: 17379 11308 85788 29537
30728 34562 35896 36892 43404 51386 68430 68948
69307 76015 84830 95512 96793 101737 162030 10873.
1000 koronát nyertek: 416 7056 9814 119997
15773 38860 18362 37337 24643 71297 26326 27093
99935 26292 24274 38878 10207 32195 36593 34818 427
77448 33094 33618 35803 42698 32231 58595 98238
32798 92124 5028 16172 26984 90230 94321 96388
23274 50147 62394 95079.

500 koronát nyertek: 305 1767 2047 3177 24077
3529 41158 56041 244 68755 74642 62597 16103 18508
11054 86736 4678 57059 4189 106085 9115 49803 20886
19773 75995 11324 95196 25527 27663 29657 31751
52067 88631 73805 65815 53544 64285 64835 91418
78900 64842 72957 79640 58613 6819 83672 88394 91043
99165 94531 103940 104784 105239.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.
— **A kolozsvári mentők munkája.**
Márciusig úgy látszik, az öngyilkosságok hó-
napja. Más hónapban két — három egyen
bucsuzik az árnyék világát. A múlt hónap
7 öngyilkos körül nyújtottak segélyt a men-
tők. Néhányan pedig a mentők assistentiája
nélkül vonultak a másik világra.

Az öngyilkosságoknál 4 esetben mérge-
zés, 2 esetben szurás, 1 esetben lövés volt a
pusztulásra való törekvés módja.

Sebészeti segélyt nyújtottak a mentők
109 esetben, megbetegedésnél 23 esetben 211-
szer vonultak ki a laktanyáról.

Beteg szállítást 20 esetben végeztek.
Igénybe vették a mentőket a rendőrség 6
esetben, egyesületek 39 esetben, magánosok
165 esetben.

— **Új tél.** Velenczéből táviratozzák:
Az egész vidéken havazik. A fagy nagy
kárt tesz a vetésekben. — Szerajevóban teg-
nap reggel havazott. Nyugat felől nagy vi-
harokat és havat jelentenek.

— **Szólészeti előadás Kolozsvárt.**
Mint értesülünk az Erdélyi Kertészeti
Egyletet meghívására Pommer Jenő tordai
borászati és szőlészeti kerületi felügyelő Ko-
lozsvárt az Erdélyi Kertészeti Egyletet
tégla sz utcai telepen folyó hó 17-én (vasár-
nap) d. e. 9 órakor előadás kíséretében gyako-
rulatilag bemutatja a szőlőoltványoknak mo-
hás ójtás szerinti előállítását.

A szőlőgazdák és kertbirtokosok figyel-
mét előre is felhívjuk erre az előadásra, mert
ennek az új rendszernek gyakorlati elsajátítá-
sa igen könnyű s e mellett anyagilag is
előnyös.

— **Az első unitárius nőpap Angliá-
ban.** Amerikában az unitáriusoknál több nő-
pap van. Angliában eddig nem volt; de
közelebből a leicesteri gyülekezetet nőt hívott
meg papjának Petzold Gertrud M. A. (Mas-
ter of Arts) kisasszony személyében, a ki
juniusban várja be a 3 éves papi tanfolya-
mot Oxfordban, a Manchester Collegeban. A
kisasszony a meghívást elfogadta és augusz-
tusban megkezdí papi működését.

— **Csunya nagymemberek.** A párisi
egyetem egy professzora hosszú czikket írt
róla, hogy a kiváltságot, a mivel a természet
a nagy embereket szellemi tulajdonságaikban
megajándékozta, megspörölja a külsejükön.
Való, hogy egy csomó nagy ember igen szép
ember is volt, de a legtöbb igénytelen, sem-
mitmondó alak volt, sok közöttük a feltűnően
csunya és nem kevés a nyomorék. Milton volt,
Pope pupos, Swift olyan rut, hogy meg
lehetett ijedni tőle. Shakespeare és Byron
biczegtek, Shakespeare a jobb lábára, Byron
a ballábra. Hume ijestősen formátlan alak
volt. Gibon-nak kiálló pocacsontjainál kisebb
volt az orra. Főlegyezték róla, hogy egy nő,
mikor bemutatott neki, rosszul lett. A professz-
zor ur, a ki ezeket az adatokat összeszedte,
alkalmasint szintén nem valami Adonisz.

— **Fedák Sári pünyertes.** Két év-
vel ezelőtt Fedák Sári a bpesti Magyar Szin-
ház szerződött tagja volt, szerződése értel-
mében nem volt fix fizetése, hanem a szin-
ház napi bevételének 10 százaléka kaptá
tiszteltdíj, illetve fellépti díj gyanánt, Lesz-
kay András a Magyar Színház igazgatója
még azt beleírta a szerződésbe, hogy eset-
leges szerződésszegés esetén Fedák Sári
50.000 korona vinculumot köteles neki fi-
zetni. Rövid idő múlva differenciák merül-
tek fel Leszkay igazgató és a művész kö-
zött a fellépti díjak tekintetében. Fedák Sári

mikor látta, hogy igazgatója nem akarja bé-
kés uton ezeket a pénzbeli differenciákat
neki megtéríteni, otthagya a színházat s
elment vidékre vendégszerepelni. A művész-
nő ezen eljárását Leszkay András igaz-
gató szerződésszegésnek minősítette s ügy-
védje dr. Lindner László utján pert indított
Fedák Sári ellen a szerződésben kikötött
50.000 korona vinculum megtérítése iránt.
Viszont Fedák Sári a bíróság előtt érvé-
nyesítette jogait volt igazgatójával szemben,
akit dr. Guthi Soma ügyvédje által a visz-
zatartott tiszteletdíjainak összege erejéig be-
pörölt. Ezen pörét Fedák Sári ugy a buda-
pesti törvényszéknek, mint a kir. ítélőtáblán
megnyerte, amennyiben mind a két bíróság
itélelőleg kötelezte Leszkay András igaz-
gatót Fedák Sárral szemben való elsőzmo-
lásra s a vizsatartott felléptidíjainak kifi-
zetésére. Most még hátra volt az a pör,
amelyet Leszkay indított 50.000 korona ere-
jéig Fedák Sári ellen. Ebben a pörben is
mondott ítéletet a budapesti törvényszék
Horváth Ferencz dr. törvényszéki elnök el-
nöklése s dr. Jászoly bíró előadása alapján.
A bíróság a felperest, Leszkay András igaz-
gatót 50.000 korona megfizetése iránt indí-
tott keresetével elutasította, mert Fedák Sári
nem követett el szerződésszegést s így a ki-
kötött vinculum megfizetése sem köte-
lezhető.

— **Szubvenciózált lapok vége.**
A Szeged és Vidéke című tekintélyes sze-
gedi lap a következő nagy feltűnést keltő
hírt közli:

Tisza István miniszterelnök az
összes lapoktól megvonja az eddig
általuk élvezett szubvenciót.

Több száz szubvenciózt igénylő
kérvényt utasított vissza a minisz-
terelnök, az eddig élvezett szubven-
ciókat pedig a dolog természetének
megfelelőleg fokozatosan jan. 30-ig,
vagyis a félév végéig fogja elvonni.

A miniszterelnök szándéka szerint
az állam ezután csak esetről-esetre
konkrét ellenszolgáltatás fejében fogja
a sajtót támogatni, más szóval: ha
az államnak szüksége lesz a lapokra,
akkor igénybe veszi őket hirdetési
célokra pártállásukra való tekintet
nélkül és ezt az ellenszolgáltatást
meg fogja fizetni a kormány épp
ugy, mint bármely más hirdető fél.
Nyilvánvaló, hogy ha a miniszter-
elnök ezt a tervét megvalósítja, óri-
ási átalakulást idéz elő a magyar
sajtóviszonyokban. Az első és leg-
fontosabn lesz annak a köztudatnak
a lerombolása, hogy az egyoldalú
pártajtonál állami szubvencionálása
eggyértelmű a sajtó korrupciójával
és a politikai vélemények pénzért
való árúbaadásával.

E hírelést bizonyára nagy örömmel fogja
venni a magyar sajtó nagy része, de félt,
hogy az öröm kárba fog veszni, mert épen
Tisza Istvánról alig tehető fel az, hogy erő-
szakos, uralkodni és dirigálni vágyó termé-
szetéről ép a sajtó terén mondjon le, a mely-
nek egyes termékei szubvenció nélkül bi-
zonyára nem fognak egy ülvölteni és ordi-
nálni azok ellen, kik Tisza István politikáját
nem helyeslik, mint ma piszkolnak, gyanusi-
tanak, vádolnak mindenkit, a ki Tisza ellen
mer írni vagy cselekedni. Sőt nagyon való-
színű, hogy ép azok a lapok fogják majd leg-
jobbán támadni, a melyek ma a szubvenció-
ért a legnagyobb dioshymnusokat zengik
mellette.

Az lehet, hogy a szubvenciózt azon a
cizmen, a melyen ma adatik a kormányparti
lapoknak, meg fog vonatni, hogy ők is dicsé-
kedhessenek a „független” cizmél, de hogy
más cizmen nem fognak-e szubvencionál-
tatni, azt bajosan hisszük el, mert szubven-
ció nélkül alig lesz lap az országban, mely
Tiszát és kormányát támogatja.

— **A szászok és oláhok Lekenze és
Vermes községében.** Besztercze-Naszód
megyében élet-halálharcz uralkodik a szá-
szok és oláhok között. Lekenze községében
kiközösítették a szászok vagy 80 benschlött
öldhöt, a kiknek ilyformán illetőségi helyük
sincsen. Vermes községében időről-időre meg-
fosztani igyekeznek az oláh családokat tör-
vényes jogaiktól. A panasz szerint a megye
szász alispánja időről-időre elnyomtat az
oláhokat. Most új alispánt, új rendszert óhaj-
tanak, mert azt mondják, Besztercze-Naszód
megyében még ma is az abszolutizmus do-
minál. Mindig a szásznak van igaza, az olá-
hoknak pedig csak addig terjed a joga, hogy
köteles adót fizetni a mit csinál.

— **Gépezeneke.** Müller Bruce chicagói
orvos az ismert automata-zenezők mintá-
jára egész zenekart készítettett tizenegy élet-
nagyságu alakkal s a megfelelő hangszere-
kel. Az alakok belsejében lévő gépek nem
csak a zenét adják elő, de minden egyes ala-
kot megfelelő mozgásba hoznak, úgy hogy
egyszerre látjuk és halljuk működésüket,
mintha élnek. Összesen mintegy 3000
automata-hangszer van a gépekben 60 négy-
zetcentimétertől egy fél négyzetméter nagy-
ságú s legalább 600 billentyű. A zenekar
játék alakjain kívül van egy női karmester
alakja is. A rendkívüli szorgalommal és ügy-
ességgel készült zenekar Chicagóban nagy fel-
tűnést keltett és Európában is el akarják
hozni hangversenyek rendezésére.

— **Japán matróz-bravúr.** A japánok-
nak vallását mintegy helyettesíti az ösök tisz-
telete és mint legnagyobb erények, a bátór-
ság és halálmegvetés. Az életnek és a sem-
mibe vetése hihetetlen vakmerőség kuforrása
néha. Főleg olyanok szeretik figyeltatni ha-
lálmegvetésüket, mikor az mintegy kigunyó-
lása az ellenségnek.

A japán tengerészkatónák a japán part-
vidék halászaiból kerülnek ki és a mint a
vizet megszókták, éppen úgy nem félnek
az ágyúdörgéstől sem. Hogy hozzászoktassák
magukat az ágyú dörméséhez, a japán tü-
rések megteszik, hogy a lövés alatt ráfek-
sznek az ágyúcsőre és azt átölelik. Sapka-
jukat melyen a fülkére huzzák és szivacsot
vesznek a szájukba. Természetesen ez csak
az első egyenlőny lövés alatt lehetséges,
a míg az ágyúcső nincs még átmelegedve:

Az eddigi tengeri csaták alatt is több-
ször megtörtént, hogy a legerősebb lövődű-
sés alatt japán katónák az ágyúcsővön torna-
gyakorlatokat végeztek. Így igyekeznek ki-
gynyolni az oroszokat. Mindenesetre be kell
azonban vallanunk, hogy az ilyen demons-
tráció ugyancsak kevés értékkel bír.

— **Van szerencsém** a nagyközönség b.
tudomására hozni, hogy tisztok nő selyem-, sző-
vet- és pamut-ruhákat, teljesen botlatlan állapotban,
az eddigi áraknál sokkal olcsóbban, mivel nagy-
mennyiségű anyagot jutányosan tudtam beszerezni.
Ugy, hogy egy férfi-öltőnyt már 3 kor. 20 fill.-től
képes vagyok jól és gyorsan kitisztítani. *Csikó*
József Kolozsvár, Wesselenyi M.-utca 25. Műhely:
Dézma-utca 5. sz. (Saját ház.) 10—57

— **Nem titok,** hogy egyik hölgy a
másiknak ajánlja a legmodernebb és leghatá-
sosabb széptörténet a Földes-féle Margit-örömet.
E világhírű arczszépitő és finomítószert teljesen
vegyszer, semmi ártalmas anyagot nem tartal-
maz és zsírmeszt. Kitűnő övszer a nap és szélő
befolyása ellen. Nagy tégely 2 korona, kicsi 1
korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyász-
résznél Aradon és minden gyógytárban. Törvé-
nyesen védve. 174 2—5

Szerkesztőségi üzenet.

M. J. (Marosvásárhely.) A kedves apró-
ság jön.

O. G. (Marosvásárhely.) A husvétiszám-
ról már lekészt. Jönni fog.

K. B. (Gyulafehérvár.) Nem mindig,
néha megtörténik, néha nem. Néha nappal,
néha éjjel. Hogy gyakran szellemesek? Ja,
minden így van, van bőjti nap, van husos
nap, van verőfény, van boru, az ötletek is
nem egyformán jönnek.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon-tudósításai
és sürgönylevelei.

Politikai hírek.

Budapest, ápr. 2.

A Kossuth-párt egy része, mihelyt
a parlament összeül, kívánni fogja, hogy
a pártot azonnal hívják össze értekez-
letre.

A pártban ugyanis igen sokan van-
nak olyanok, a kiknek az a nézetük,
hogy nem elég csak a függetlenségi
eszmét hirdetni, hanem cselekedni is
kell.

Most a kiegyezés nagy kérdése előtt
a pártnak minden erejét akcióba kell
vinni.

Elég volt már a meddő dogma
proklamálásából. Cselekedni kell, ha azt
akarja a párt, hogy a nemzet továbbra
is bizalmával kitüntesse.

Az újra alakult nemzeti párt cél-
jairól a politikai szélcsend miatt alig
hallható valami.

Apponyi elutazott Eberhardra és
hívei közül is alig van valaki Bpsten.
Igy e párt jövőbeni állásfoglalásáról ma
keveset tudhatni. Annnyit azonban már
most tudni vélnek politikai körökben,
hogy a pártnak igen sok tagja egész
határozottan a legerősebb harc mellett
van Tisza ellen.

Nagy feltűnést keltett a politikai
körökben Marczali Henrik történetiró-
nak egy most megjelent alkalmi tanul-
mánya, mely Ausztria és Magyarország
gazdasági ellentétének a történetét adja.

Érdekes a mit a dinasztikus politi-
káról ír, mely nézete szerint ma is a
régi. Es ennek illusztrálásul felhozza:

Hogy a Habsburgok családi vagyona
törzsköcs forgalmi tőkéje az osztrák
iparnak. Osztrák ipari papirokban fe-
szik, osztrák iparvállalatokat tart fön-
n. A főhercegek Ausztriában valóságos
vállalkozók, mindlunk pedig csak va-
dászterületeket és luxushelyeket tar-
tanak. Az egyetlen tétel, a melyet a
királyi család a magyar közgazda-
ságra fektetett: néhány budapesti
bérház. Magyar ipartelemek között
nincs főhercegi részvényes, pedig
egyik-másik épp oly jól jövedelmezne,
mint az osztrák.

Szegeden az egyik kerületben vá-
lasztás lesz, mert a mostani képviselő-
jét: dr. Lázár Györgyöt polgármester-
nek akarják megválasztani.

A kerületre már is snk a pályázó.
Kormánypartirészlől Lipósey Ádám
hírlapíró, Enyedi Lukácsot, volt orsz.
képviselőt emlegetik leginkább.

A háború.

Pétervár, ápr. 2.

Az orosz távirati ügynökség jelenti
tegnapról Liaojangból: a japánokkal
való első észak-koreai küzdelem, a mely
az orosz fegyverek diadalával végző-
dött, a japánokra nézve tiz-
szerte nagyobb veszteséggel
járt, mint az oroszokra. A japánok-
nak koreai jelentések szerint körülbelül
30 halottjuk, 120 sebesültjük volt, a
sebesültjeiket 500 koreai segítségével a
japán főcsapatokhoz szállították. A ja-
pánok zavarba oly nagy volt, hogy a
Vörös Kereszt zászlóit tűzték ki annak
jeléül, hogy meg akarják magukat adni.
Ilyen zavarodást a japánok között a
Kinával való háborubán nem észlelték.
A Liaojangban állomásozó csapatok

körében az első fényes koreai győze-
lem nagy lelkesedést keltett.

A követek visszatérnek.

Budapest, ápril. 2.

Belgrádból sürgönyzik: A külföldi
hatalmak megelégedtek a királygyilkó-
soknak az udvartól való eltávolításával.

Az összes követek most már visz-
szatérnek. A kormány értesítette az
orosz udvart, hogy a királygyilkosok
el lettek távolítva az udvartól.

Erre Pétervárról az az értesítés jött,
hogy Gubasztovt kineveztek belgrádi
követnek.

Kitüntetések.

Budapest, ápr. 2.

A hivatalos lap hozza, hogy Münnich
Aurénak a Lipótrend középkeresztjét
adományozta a király.

A napokban pedig Halmos János
polgármester udvari, Matuska és Ró-
zsavölgyi polgármesterek királyi taná-
csosságot kapnak.

Tűz.

Budapest, ápr. 2.

Sz. 610—1904

295 1—1

Arverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a n-szebeni általános takarékpénztár végrehajtónak Sára János beszerzői lakos végrehajtást szenvedők elleni 525 kor. 96 fillér tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében ezen kir. bíróság területén lévő mező kecsedi 61 sz. jkvben A + I. rsz. alatt felvett 54 hrsz. rétre, 2 rsz. a. felvett 550 hrsz. rétre, 3 rsz. a. felvett 609 hrsz. szántó, 610 hrsz. legelő, 610/1 hrsz. rétre, 4 rsz. a. felvett 43 hrsz. rét, 44 hrsz. szántóra, 5 rsz. a. felvett 600 hrsz. szántó, 601 hrsz. rétre, 6 rsz. a. felvett 736 hrsz. szántóra, 7 rsz. a. felvett 536 hrsz. rétre, 537 hrsz. szántóra, egészben 2174 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi április hó 27-ik napján d. e. 10 órakor Mező-Kecsed község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási árban alul is fognak eladatni.

Arverezni szándékozik tartozni az ingatlanok fennírt becsárának 10%-át készpénzben vagy (óvadék) az 1881 LX. t-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. Rendelet 8 §-a kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Tekén, 1904. évi február hó 3-án.

Csányi,
kir. albiró.

Hirdetmény.

Zalathna, (Alsóféhérmegye) községben, a belterület élénk forgalmu helyén, — egy vendéglő helyiség — több évre bérbeadó.

A helyiség áll: nagy kiterjedésű telken épült 5 szoba és nagy táncszalon, kamara, padlás és boltosított pincéből, az udvaron nyári konyhával, szép fekvésű terjedelmes gyümölcsös kerttel, benne két tekepálya és újonnan épült nyári mulatóval.

Ertekezhetni a tulajdonos Kolozsvár Nándorral Zalathnán.

291 1—2

Sz. 474—1904. vhtó.

1—1 300

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1904. évi 2287 számú végzése következtében Dr. Deák Albert ügyvéd által képviselt Erdélyi bank és takarékpénztár részvényitársaság javára Friedmann Adolf és Mamonstein Sámuel ellen 70 kor. f. s. jár. erejéig elrend. 1904. évi március 5 és 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le és felülfoglalt és 1372 K. — f-re becsült következő ingóságok u. m. házbútorok, ezüstnemek, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a helyi városi kir. bíróság 1904. évi V. 1. 366/2 számú végzése folytán fennírt tőkekövetelés és egyéb bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, megkezdve Teleki-utca 12 sz. a. és folytatva Kaján-tól-uton fekvő Reményik Károly téglagyárában leendő eszközökre 1904 április hó 14-ik napján d. e. 10 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t-cz. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsárban alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi március hó 23. napján.

Ligeti József
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 80—1904. vhtó

299 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. bíróság 1903 évi Sp. 470 számú végzése következtében Dr. Tamás Simon ügyvéd által képviselt Toda Pavel javára nagyalmasi dr. Kressák Lajos ellen 166 kor. 64 f. s. járulékaik erejéig 1904 évi március hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 724 kor. fill-re becsült következő ingóságok, u. m. 2 ló, kocsis és házi bútorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hidalmasi kir. bíróság 1904-ik évi V. 45/2 számú végzése folytán 166 K. 64 fill. tőkekövetelés és eddig összesen 113 kor. 22 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig is, és esetleg a történeti fizetések betudásával Nagy-Almás községben alperes dr. Kressák Lajos lakásán leendő eszközökre 1904 évi április hó 13-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t-cz. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsárban alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hidasalmas, 1904 évi március hó 30 napján.

Dán Bálint,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 3249—1904. tkv.

290 1—2

A sz.-somlyói kir. bíróság mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Lázár István, László László és Tüzes Tódor kérelme folytán önkéntes árverésen az 1881 LX. t-cz. 206 §-ában meghatározott s nem a végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverésen eladatni fog a zoványi 202 sz. jkvben A + I. rsz. 547/1 hrsz. s a Somlyó-Margitta közötti vasútvonal „Ipp-Zovány” fűrdő állomásától négy kilométer távolságra eső fűrdő s hozzá tartozó épületek 24000 koronában ezenel meghatározott kikiáltási árban.

Az árverés határnapjával 1904 évi április hó 28 napjának d. e. 9 órája ezen bíróság árverési termébe tüzetett ki, a mennyiben azonban a fennírt ingatlan ezen határnapon 24000 korona kikiáltási árban eladható nem volna, úgy annak megtartására újabb határnapul folyó év május 28 napjának d. e. 9 órája ugyan azon helyre kiütetik, a mikor az ingatlanok a jelzett kikiáltási árban alul is eladatnak.

Arverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bírósnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Szálygy-Somlyó, 1904. március 15-én.

Ébneht,
kir. albiró.

5 koronaért

küldök 4 és fél kiló (kb. 50 drb.)
kevésbé megsérült finom, enyhe

PIPERE-SZAPPANT

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya rezedá, jázmin,
gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz
előzetes megküldése, vagy utánvétellel küldi:
196 11—26

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII. ker., Bezerédy-u. 3.

NOXIN Czipő-Creme

(törvényileg védve.)

savró- és hideg-kalf-bőr fényesítéséhez. A bőrt puhítja s vízállammá teszi, annak tükröfényt kölcsönöz. Kapható drogériákban, jobb czipő-áruvet, bőrkészítés, festék- és fűszerüzletekben.

„Uranos” vegyészeti gyár

HOCHSINGER TESTVÉREK

235. 4—20 Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

Résztvev kiállításon kitüntetve szép és jó munkáért.

Udvari és Társa kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart új kocsikból, valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, kocsis lakozást, bérelést kívánat szerint. Kívánatra árjegyzéket küld.

Használt Kocsit becsürel.

Megrendeléseket készséggel teljesít. Vidéki irásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A nagyérd. közönség eddig irántunk tanúsított nagybecsű pártfogását jövőre kérve, mely tisztelettel Udvari és Társa Kolozsvár, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett).

9 131—*

Kajnal L.

289 4—3

Kossuth Lajos-utca 17 szám naponta mindenféle friss dunai hal kapható, u. m. Fogas, Harcsa, Ponty, Csuka stb.

Berkes Pál orpington tenyésztő

Kolozsvár, Kőker-utca 48 szám.

Aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett tenyésztőben még kapható: 5 drb. ivar érett orpington kakas darabja 12 koronától 20 koronáig, 3 darab orpington tyúk (ősi keltés) darabja 12 kor. előjegyzést elfogadok I. rendű verseny orpingtonok ivadékaiba a következő árak mellett:

3 5 6 8 10 hónapos ivadék
7 10 12 15 20 Korona,

261 5—10

10 hónaposnál idősebbek érték szerint számítatnak.

KELTETŐ TOJÁSOK rázásmentes patent dobozba szállítva 1 tucat ingyen csomagolással 18 K. Tojások utánvétellel szállítatnak s a legkisebb megrendelés 12 drb. Fajtisztaságért kezesség!

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kaphat mindenki fizetése-
sen minden szakszámot nélkül.

Küldje be címét E. 395 jel-
lő alá a következő címre:
Annoncen-Abteilung des
„MERKUR” Mannheim.

Essenciákat

a legkiválóbb likőrök, pálinkák, min-
denfajta szesz és ecet hibáiban
előállítására szállítok leg-
jobb, felcím-
hadtan minőségben. Rendszeres meg-
takarítás, messé siker biztosítva. Meg-
bizható különleges receptek. Árjeg-
zők és prospektus bérmentve, ingyen

Pollák Károly Fülöp
essenciák gyára, Prága.

237 2—20
Megbízható, gyakorlott kép-
viselőket keresünk.

Kiadó

4 szoba, két előszoba, konyha, eseléd-
és fürdőszoba a Honvéd-u. 13 sz. alatt.
Kiadó ezenkívül 3 szoba, konyha, fürdőszoba stb.
Ertekezhetni Deák Ferenc-utca 14 sz. 2.

Gróf Teleki Árvéd

drassói uradalmában
u. p. Koneza még kaphatók

leszállított áron

Francia perje, Csomós ebír

fűmagvak.

Cserhátú tanártól meghonosított
óvári takarékpénztár

melyet a magyarországi szarvas-
marhateny. egyet. parasztag-
dai 3 év óta 800 holdon felüli
területen termelnek drassói mag-
ból bőtermőség és eltarthatósá-
gáért. — Koránérő, fehér, hl-
ként 55 kg. súlyu k.-holdanként
10 év óta 9—15 mm. termett:

duppani zab, lóbab, per-
nau len mag, székely
tengeri, korai, királyné
tengeri, legbővebben termő.

1902. Budapesten 2 első díj;
1903. szeptember Kolozsvárt gu-
lyabeli tehenekezt. és 3 éves
bikákért 2 első díj. Ezen gyo-
san fejlőd, edzett, hatalmas on-
tozatu 2—3 éves

magyar bikákból

állandó készlet, árak 500—1500
kor. Utolsó eladás 1800 K. bika.

PÉNZ!

254 2

4%-os törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénztintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt!

papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokok-
nak, kereskedőknek és ipa-
rosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre

gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadóságot convertálása.

Meller Lajos és Társai bankbizomány

Budapest, VI., Dávid-utca 15. (törvényszékhely)
bejegyzett cég. (Válaszbélyeg.)

Babós és Társai

280 4—16

* vaskereskedése *

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 25 sz.

mindennemű festékárak, Fedő és csomagoló gyékények, közök, gépolaj, gépszij, rézgálicz stb.

Üzletünkben Fizető pénztárgépet állítottunk fel, mely minden készpénz fizetésről szelvényt ad és 50 Korona ilyen szelvények visszaadása ellenében 1 koronát térítünk meg áruban.

Nagy raktár mindennemű hazai gyártmányu vasárakban u. m. Kudsiri rudvasak, építkezési vasgerendák, kész falkötővasak, Beocsinice ment, Gypsz, Menyezeti-nád-fonat, Fedél és elszigetelő lemezek, Carbolineum, Kát-rány, Koczka alaku kovács szén, Koax, Faszén, Hollandi keneze és Gazdasági gépek és esz-

Tűzmentes pénztárhétyek. o
o Konyhaberendezési cikkek.

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

Czipőt

mely a

legelegánsabb!
kényelmesebb!
legtartósabb!
legolcsóbb!

a legnagyobb választékban csakis

TURUL

czipőgyár részv.-t. főraktárában
Kolozsvárt, Mátyás király-tér 12.

vásároljon!

Férfi czugos czipő
primavikszosbőr 2.25

Férfi fűzős czipő
igen erős bőrből 2.50

Női fűzős czipő
fekete és színes, elegáns
és kiváló munka 2.50

Női gombos czipő
fekete és színes, divatcs
és sikkes 2.75

Leányczipők
fűzős és gombos, fekete
és színes 1.40

Gyermekeczipők
ugyanaz —.80

Óriási választék könnyű
utcai
czipőkben!

Tavaszi és nyári
idényre! 1904.

Külön-
gesség

Amerikai Goodyear-czipő.

ÜZENET.

Ne hidd, hogy elfelejttem arcod!...
Szomorú, néma éjfélen,
Ha elkerül az enyhe álmom
S a hajnali mégis félbe várom:
Terád emlékezem.

Miattad busak éjszakáim!
Miattad oly bus napjaim!
Mindig csak éretted virrasztva,
Örökké tégedet siratva:
Igy élek anygalmom!

Igy élek. Igy. Boras homályban.
Sorvasztó lázban. Egyedül.
A gond, a bánat, lomha szárnynyal
Lelkemre nehezül.

Vadul szeretnék fölzkogni!
Feledni vágyom! Nem lehet!...
Meggyászolni sok regén elsírt,
Keserves könnyemet.

Bíró Artúr.

A KERESZT.

Irt: Reviczky Irma.

A kereszt a kereszténység jelvénye és üdvözítőnk ábrázolása, a mint a Kálvária hegyen vért ontá éretünk, hol a szeretet legnagyobb csodája végre ment. Oh mily látvány.

Az emberek legnagyobb barátja, kinek életpályája szupa jótettektől virul, ki merő jószág és szelidség vala, most elhagyatva, mez nélkül kizok dühének kitéve, latroktól környezve vérzik a keresztén.

Ártatlanabb volt a báránynál és a gyalázat fán függ.

Csak hogy megaláztatása vége, kezdete dicőségének. Az ég és föld hajlott meg Golgotha orma előtt, mintha mondaná: Valóban ő az Isten fia volt? S a mennyi atya szavára az egész természet Urának vallotta. A nap elsőttől, a köztér megfagyadott, a holtak felkelve sirjaikból s azt hirdették: Ő az Isten fia.

Kiért, midőn, meghalt bűbáján,
A nap behunyta földökül szemét,
És a föld, mint árva lányka,
Ké a pusztán ért az éjfélsötét.

Szent Péter volt az első, ki bátor lélekkel hirdeté a megfeszített Krisztust.

És Nero uralkodása alatt, Kr. u. a 67-ik esztendőben szintén keresztre feszítették, és pedig fővel lefelé; minthogy magát nem tartá méltónak, azon módon meghalni, mint Jézus Krisztus.

A keresztet mindenütt lehet látni. Ott ragyog az a templom tornyok tetején, fűrdve nap- és holdfényben és ott porladozik a kóporsókön a föld mélyében láthatatlanul.

Valamint ott lehet látni egész légijót, megkoszorúzza a temetőben — és és könyzárólt áztatva, — és egyeseket a börtön sötét fülkéjében, nem egyszer szitkokkal elhalmozva.

Ott lehet látni az oltáron, amint tömjénfűst és hő ima száll feléje... és ott áll az utasúlen és a bus szellő körötte sirdogál és fellszall hozzá a mezoi virág fűszeres illatára és sokszor a azegény vándor ember szomorú sóhaja.

Mert az utolsó kereszt tövében oly jó a vándornak megpihennie. Izzó fűvényen úgy ég a seb a lábán, ellepi az országút pora. És megcsalatra száz reményben, mégis megáll a kereszt előtt, a szegény vándor legény. A kereszt neki az élő példa és a szíve enyhét keres nála és talál.

A szeretet nagy misztériumát a kereszt iskolájában tanuljuk meg.

Minden kereszténynek kötelessége követni isteni mesterét, a Kálvária útján. Mindegyik a maga keresztét viszi, de kereszt nélkül senki sem vándorol át az életen.

Egy szent életű ember ezt írta:
„Látam számtalan sok lelket az üdvösség szük ösvényén a mennyország felé vonulva. Mindnyáján keresztrel valának megterhelve, némelyik nagy, másik kis keresztrel. Mikor az örök város kapujához értek, oly szűk volt, hogy a kereszt az ő oldalfájával nem férhetett át rajta. Kénytelenek voltak tehát letenni keresztjeiket, s úgy menni be a boldogság országába.”

Akik a kereszttel vállukon vándorolnak át a földi életen, azoknak az örök élet nem kereszt.

A jó Hunyadi Jánosnak pedig Talismánja volt a kereszt. Mert megvédte a keresztje, melyet aranylánczon ereklely gyanánt a mellén hordott a matralócok előtt... És ekkor történt, hogy a nagy Hunyadi leborult a porba és eskü tett, hogy mindhaláláig hűséges lovagja lesz. És fogadását megtartotta, a keresztet diadalra vitte és haláláig megvédte.

Kereszt díszíti a magyar koronát is, melyet Szent István király a pápától kapott, aki örömmel látta, mint apostolkodik és mint viszi diadalra a szent keresztet.

Midőn pedig IX. Gergely könnyei közt olvasta IV. Béla jelentését a tatárok dúlásáról keresztos hadat hirdetett ellenük és fölhitva az egész világot, hogy a magyaroknak segítségére siessen.

Azóta nem egy csatát vívtak és a pogány mindenkor megretéralt a zászló előtt, a melyen a kereszt szent jelvénye volt szöve.

Judaea vasárnapján a templomokban a keresztet feketével bevonják.

Virágvasárnapon hatalmas bűséként vonult Jeruzsálembe a Megváltó. Pálmaágakat és virágokat szórtak eléje, de e akkor már tudta, hogy a virágok helyett tövis vár reá...

Virágvasárnap után Nagypéntek következik...

A szent sir előtt fekete leplen nyugszik ekkor a feszület. És a keresztény nép térdén állva közeledik feléje a legmélyebb imádással csokolja felfeszített Krisztus szent sebeit...

Im beseit amit hirdete
Dávid királynak öneke,
Melyben jövedült így szólván:
Uralkodék leten a fián...

TUDOM.

Tudom, a multkor megkérdeztelek,

Hogy mért kacérkodik velem?

Tudom, hogy felkaczagva így szölt:

— Ugyan, hiszen nem ismerem!

Tudom, ha újra szóba hoznak,
Közöngyel felkaczag megint,
S tudom, hogy lángban ég az arcunk,
A hányszor lopva rám tekint.

Gróf Wass György.

ROMANTIKA.

Egy czimeres kastélynak valamelyik souter-rein helyiségében, amely nem mondható se pin-czének se kamarának, ahol a teli ablakokat, zsalukátereket, kerti székeket teszik a pihenőre további rendeltetésükig, nagy csomó névtelen lom, óák megfakult arcképei, levendulaszagu tapéták, butortöredékek, molyette foliások, közül szertemáll, elhnytt könyv hullott lábához; a rostélyos ablakon bekandikáló napsugár, mely megtánczoltatta a levegőben ugráló porszemeket, éppen odafüztött foltos sárga táblájára. A sárga táblás, ócska könyvből, ahogy felvettem, egy vastag papírlap kívánczozott ki: szöke hajszálakból egy obeliszk-féle s mellette egy szomorú fűz volt, rajta kidolgozva, amolyan „souvenir s' amour”, minőket nagyanyáink korában ajándékoztak egymásnak a fiatalok, jegynek könyvbe, vagy berámázva, faldiszul. Megnéztem mindjárt a könyv címét is. Nagy antikva betűkkel állt a foltos sárga borítékon: Indiana.

Olvassam, ha véletlenül a könyvek hátsó oldalára fordíték vagy ama lapokra, melyek a tartalom jegyzék után még a kiadó rendelkezésére maradtak, meglehet, emlékezni fog, hogy az az Indiana valami regényfele, mely magyarul áttűltetve, egy igen népszerű gyűjteményes válogatásban kapható. Ennyit magam is nagyon rég tudtam; hanem akkor, abban a szellős szobában, ahogy egyszerre két regényt tartottam a kezemben az egyik az a szertemállós vánkös kötet, a másik az a papírlap, érzélgott furesca architektúrájával — eszembe jutott még sok egyéb. Körülbélül úgy éreztem magam, mint a hitelen, aki egyszer, mikor nem is gondolná, mikor valami csendes kis szobában magára van egy imakönyvre akad. És nyomban rá visszalelékezik gyermekkorára, midőn reggel, este összetette kezeit, midőn édesanyjához simulva, néma áhítattal meredt az oltár pislogó vörös mécsére meg a szentek óriási aranyozobraira s hallgatta, anélkül, hogy értette volna, a fehéringes papnak kenetes beszédét... Azután pedig kilépett az életbe és nem ért rá az Isten-nel is törődni. Hanem egy kopott táblás, lögő részesatos imakönyv elé, hogy visszaidézzé összes emlékeit. S talán jól is esik bár egy pilanatra rájuk visszatérni.

Ezt a példát, azt hiszem, mindnyáján vehetnők magunkról. De sietek hozzátenni, hogy nemcsak a vallással vagyunk így, hanem más eszményeinkkel is. Ahogy mind jobban meg-hatva néztem azt a sárga táblás regényt, az jutott legelsőben eszembe, hogy bizony kerek egy évszázad perdült le immár annak a legendás nevű, izzó lelkű asszonynak születése óta, aki irta azt. Már pedig száz év szép kis idő annak a nagy embernek életében, amely nagy embert a nemzedékről-nemzedékre következő emberek összesége teszi ki.

Az Indiana írója megbűvölhetle kortársait, sőt mitőbb, azután is évtizedekig bilincsben tarthatta az embereket. Azok megtehették, hogy teljes hódolattal leboruljanak előtte meg a többi előtt is, akiket így hivat és így hívnak, hogy a romantikus költők: mert akkor ők voltak az igékűre áhító tömeg istenei. Csak-hogy az istenek élete sem örök. Az a nemzedék, mely velük egykoru, fölfelelül az övék: amellyik erre következik, az már csak félkeze-vel hordja a tömjént oltárakra, hogy a másik féllel az új istenek előtt lóbalja füstölőjét.

Száz év alatt mennyi új meg új névtől lettek vörösek a nagyok kalendáriumának rubrikái s a szigorú iskolamester: a közvélemény, a lesújtó guny, sőt a kiközösítés terhe alatt követeli meg, hogy az a sok név mindha nem is a fejünkben, hát legalább a kis ujjunkba legyen. Sőt mi több, akárhányszor prosztribál is egyeseket az Istenek közül — nem halátlanságból, hanem kényelemszeretéből, hogy annál kevesebbel legyen dolga.

Ez a közvélemény, amely ma a modernség jelszava alatt ássottak bélyegez minden romantikát, amely szerint a nyers való, a szabad érzékiség, sőt a betegesen brutális vágy az egyedüli jogos: míg a szív csak „nagy gyermekek kedvező játékszere”.

Hanem azért valljuk be, hogy jól esik olykor visszaölnünk magunkat a magas kürtőkalapok, krinolinok, hajfűrtből himzett szomorú-fűzek korszakába, a mikor az emberek egy fokkal természetesebbek — most ideálisabbak — voltak, mint manapság s ahogy, nem ismerve még a vasut áldásait, kényük-kedvük szerint utazgattak a nehézkes batáron, úgy képesek voltak az öreg Dumasnak a Védákkal versengő regénykötetét egész türelemmel lemozsolni. Nem is kell hozzá a Well időgépe, elég egy

sárgatáblás ócska könyv is, mely egy verőfényes lomtárban akad véletlenül kezünkbe.

Mintha varázsigét mondtam volna ki, sorban látom közeledni az imbolygó árnyakat. Chateaubriand vezeti őket, arczán a költői ihlet és a diplomata-számítás sajátos vegyülékével: repkényes korlátra támaszkodik, mögötte felhős ég vet árnyat a kolosszeum romjaira. Csupa jelzője annak az új világnak, melyet Atala, René, a Vértanuk tárnak fel a tizenyolczadik század rideg érzékiségét örökölt nemzedékének, melyen még megérzik a forradalom vérszaga és szinte hullani véljük a kereszténység szellemének harsónáját, a mint diadalmasan porbadónti a nagy bálványt, melyet egy egész század vakon imádot: Voltairt, a kivel szemben bátran hirdeti, hogy a hit nem szégyen s vissza is helyezi megillető otthonába, az emberi szívbe.

Mindjárt mellette ott van Stael grófné, ez a korán érett gyermek, a ki nyolcz éves korában felnőttekkel vitáz, atyja lábainál olvassa Montesquieut, meg az Új Héloiset és olyan értekezést ír a nantesi ediktumról, hogy egy abbé siet felhasználni hasonló tárgyu munkájához. Mennyi érzés, mennyi szellem, mennyi megfigyelés van akár Delphine-jében, akár Corinne-jében, hanem felülmulhatatlan tehetségnek Németországról irt híres könyvében adja legfőbb tanuját.

Azután változik a kép. Chateaubriand a romantika atyja, keresztanyja pedig Stael grófné. És jó egy szüzsies lelkű poéta, a kiben ott van az egész romantizmus, első tisztaságában, érzelmiségével és képzelt erejével. Ha Chateaubriand költözte meg a hitetlenségével való küzdel, Lamartineé maga a megtestesült hit, mely egy tör az ég felé, mint a legbuzgóbb fohász, mint a legtisztább tömjénillat. Milyen más ismét a tépelődő, a pesszimista de Vigny Alfréd, a kit nagy és mélabus szépsége akárhányszor egy Miltonhoz vagy egy Leopardihoz emelnek.

Kissé lármásabb az a költő, a kire első sorban gondolunk mindnyáján, mikor romantikáról beszélünk: Hugo Viktor, a ki a legtermékenyebb és a legtevékenyebb is volt, tele naiv csodálattal, mely intuícióval, utólrhetetlen szónoki hűvvel s helyenként kolosszális erővel. Ő, meg aztán az öreg Dumas tették a romantikát szinpadképesé és aknáták ki hatásának legelrejtettebb titkait Mennyi szín és mennyi hang a Hernánitól a Százados legendájáig és a Notre-Dametől a Nyomorultakig, milyen változat a stílusnak, a nyelvnek és a ritmusnak. Csodás író, a kinek glóriája szent, a kinek van érzéke a nagyság iránt és a ki főnőszével hódít még akkor is, mikor az embereket új irányok kezdik vonzani. A mellett merész szókimondó, a ki kíméletlen haraggal ostorozza a nagy császár epigonját s a kitől ez csak úgy tud szabadulni, hogy gyáván számkivetésbe küldi. A legnagyobb ember, a kit a remantika nevelt s a ki annak presztizsét örök időkre megvédelmezte.

De ime, Chateaubriand ékes szöve a pologiájába, Lamartine himnuszába, de Vigny panaszos sóhajaiba, Hugo Viktor isteni tirádaiba minő fájdalom, szenvedélyes hang vegyül egyszerre?

Az Éjszakák költőjét halljuk, akinek világias alakja mellett feltűnik egyszerre azé a lobogó hajú, gyújtó szemű nő is, aki az ódéma-vona volt. Lázás, örületes szerelmi viszonyok fölér a romantikának egész költészetével, mert maga a megtestesült költészet. Hasonló a nyári zivatarhoz, mely hirtelen, váratlanul támad, föl-kavarja, földúlja az egész természetet, fákát tördel ki, vetéseket dönt halomra s mikor legfeljelmesebben csattog villámja és legmegdöbbentőbben zeng dörgése, ugyanígy, ahogy jött, ellát, megszűnik. Néma minden, elégiái béke ömlik el a természetben, melyre könnyek közül mosolygva újra kisütt a napsugár.

Éljen a mámor; a fiatalság; a győzelem: tomboljanak az érzékek, Vénusz üljé diadalát! És Rolla, Judiana, Leoni Leo megannyi dithirambja a fékevesztett, csapongó, ifjú szerelemnek, a szabad szerelemnek, az ő szerelmőknek melyeknek szívünkbe kapó akkorojai az Augustus-tusi éj szilaj átközéseiba fulnak. Azután csend lesz megint. Kettőtört a lant; az egyszer végigdalolt éneket nem lehet újra kezdeni. Szét-válnak, buscut se mondva, ő, akik a szenvedés nagy költővé avatott, meg társa, „aki által megismerte a hitszegést”, hogy mindketten új élvék, új csaldódások után jussanak. Csak néhány szövik fel egy-egy fájó sirám, melyet az emlékezés csalt ki az eldobott lant hurjaiból: halljuk a század gyermekének vallomását, keserű önvádját, győtrő bűnbánását, hogy sajgó sebére a Muza s a Magány öntőn csitító balszamot. A másik is megtér majd a velencei éjek kábitó világából a békés falusi élet körébe, hogy az ördögmozslakói s a harangozók egyszerű életének szemléletéből keressen magának nyihet és vigasztalást.

Ezek a jelenetek vonultak el előttem, mi-alatt annak az ócska könyvnek lapjait forgattam; sebtében, mint egy kinematográf képei és homályosan, elmosódva, mint egy álom. Egy álom, amelyet olyan nehezen tudnánk szavakban elmondani, csak érezzük, hogy milyen jól esett, hogy milyen szép volt.

Romantika, te vagy a fiatal szívek meg-ejtő, varázos álma; belőled felébredve, hasztalan keresünk téged az élet vászni zűrzavarában, röghöz tapadt, brutális, ószi emberek között. De el fog jönni a te országod. Az ifjúság költészte vagy te és ujjongva ültet majd viszsza trónusodra az a nemzedék, amely nem fogja szégyelni, hogy fiatal és hogy érezni tud.

(Budapest.)

Dr. Szabó Károly.

ŐSZI RÓZSA.

Homályos, párdas ablakomból
Nézek a kertbe, oly sivár!
Rut, ólmos eső egyre hull, hull...
S lomb közt a szél siveit jár.

Fonnyadt levél, virág sehol sem.
Minden fakóba öltözött.
Csak ősi róza te virágzol
A dér-belepte fű között.

Tavasz nem volt, midőn kingültál
Zimankos ősi nap vala.
Nem a rtgő-fűt, szel sírdása
Volt születésed bus data.

Hideg, borus napon fakadtál
S fagy, eső melletted kitar,
De te csak nézed és mosolygód
A zügő ősi szélvihart.

Piros maradsz, mint hogy ha napfény
Bevezett volna tégedet;
Nem tudja és nem hallja senki,
Hogy szel, fagy bántja életed.

Csak hogy ha éjfel bontja szárnyát
S a hideg eső rdd szakad,
Őszed húzód piros ruhádat
Reszkelsz a szörnyű sors alatt.

Ha látlak téged ősi rózsza,
Sok ember is eszembe jut;
Zord ősi eső veri őket
S kietlen, elhagyott az ut.

A sors viharja tépi őket
Beült nieselnek mély sebet,
De meg nem tudja senki, senki,
Ha utjak ember közt vezet.

Csak este, ha pihenni térnek
Sirnak, zokognak ott véled.
Te kint a hervadó bokorban,
Ők özvegy párnák felett...

Árkosi Barabás Dezső.

A KERESZTFESZÍTÉS.

A régi időkben a keresztfeszítés, különösen a barbár népeknél egyike volt a legmeg szokottabb halálbüntetésnek. Azsiában, a babiloniaknál a phoeniciaiaknál, a perzsáknál, és a siriaiknál a megnyuzás és a keresztfeszítés volt a legszigorubb büntetés, melyet csak néha váltott fel a karóba húzás, vagy megnyuzás. Dariusz Babylon elfoglalásánál 3000 előkelő foglyot felfeszített keresztre és a szenátus ugyanily halálnemre ítélte rendesen azt a hadvezért, aki csatát veszített. Nagy Sándor is előszeretettel alkalmazta a halálbüntetés e nemét. A görögök, akiknél aszp iránti érzék különösen a virágzás korában annyira ki volt fejlődve, nem alkalmazták, sőt még a rideg, durva spártiak sem. Csak egy eset ismeretes: midőn Xanthippos, Perikles atyja keresztrefeszített egy satrapát, mert egy görög templomot megbecseletlenített és embertelenül megkínozta az elfoglalt város lakosságát.

A romaiaknál a legkevesebb nyomát találjuk a keresztfeszítésnek. A romai polgárra nézve meggyaláznak tartották volna ezt a halálbüntetést. A keresztényüldözések idejében Szent Pál apostolt is keresztfeszítésre ítélték ez volt a servile supplicium-rabszolgahalál) de az ítéletkor így szolt az apostol: civis romanus sum és a halálbüntetést lefejeztetésre változtatták. Romai polgár vagy lefejeztetésre ítélték, vagy pedig máglyára ítélték. Ritkább eset volt, hogy vadállatok közé dobták Rabszolgákat, gladiátorokat és rablőgyilkosokat keresztrefeszítettek. Ez a halál ép oly meggyalázó volt, mint ma p. o. az akasztás.

Az ítélet végrehajtói eleinte rabszolgák voltak, csak később töltötte be a hóhész szerepét egy ezzel a teendővel megbízott köztársasági hivatalnok. Romai polgár kivégzését a lictor — ki maga is romai polgár volt — eszközölte. A keresztfeszítésre ítéltet először megkorbácsolták. A korbács csomókkal ellátott kötelekből, vagy szíjakból állott, úgy hogy az első ütésre felpattant a bőr, kiserkent a vér és akárhányszor megtört, hogy már a megkorbácsolás is halállal végződött Az előkelőbbeket nem korbácsolták meg, hanem megveszszözték. (Justes virgae.)

Az elítéltet a megkorbácsolás után a vesztőhelyre hureztolták. A fenmaradt kifejezések: crucen trahere, incruceire rapere eléggé kifejezik, mily kegyetlenül bántak az elítélttel. Könnyen érthető, hogy a megkorbácsolt, kinek teste össze-vissza volt hasogatva és sebeiből csak úgy patakzott a vér, alig vándorgott, a súlyos keresztet (alakja rendesen T volt) önmagának kellett cipelnie. A tömeg üvölve, gunyolódva követte a nyomorultat.

A vesztőhelyen az elítéltet bérőre vetköztették, ami a római felfogás szerint a legnagyobb megalázás volt — és ez alól még a nőkkel szemben sem tettek kivételt.

Az előkelőbbek alatt a halálra ítéltet egy éles rudra (sodilo) ültették, amely mélyen bevágódott a husba. Hogy mily fájdalmas lehetett ez, mutatja az a körülmény, hogy a sodilót kizúzószőknél is használták a vallatásoknál.

Ezek után következett a keresztrefeszítés. Az elítélt kezeit és lábait erősen összekötötték, annyira, hogy a vérkeringés elakadt, az erek megdagadtak és irtózatos fájdalmat okoztak. Végre aztán napos helyre felállították a keresztet és az elítélt kezeit és lábait durva szegéssel átverték. A nap égető sugarai következtében a szerencsétlenül különösen a szomjúság gyötörte A megváltó is — tudvalevőleg — vizet kért és a katonák cezetbe mártott szivacsot nyújtottak neki.

Ha mindezen szenvedések után az elítélt meg nem halt, esztajnt megtörték; ez siettetve ugyan a megváltó halálát, de az mégis csak lassanként következett be, mikor a keresztrefeszítettét majd megörült a fájdalomtól, a szenvedéstől.

Ha a halálraítéltnak rokonai nem voltak akkor ott hagyták őt a keresztzen, ha voltak hozzátartozói, akkor esetleg megengedték, hogy a halottat levegyék a keresztről és eltemethessék.

FÉNY A SÖTÉTEN.

Utam az erdőn vitt keresztül,
Reám borult az éjnek árnya
S mintha mindenre ráragadt vón
Az én lelkem sötétül gyászsa.

Nem félelemből, csak szokásból
Gyufát gyújtottam csendesben,
S a hirtelen kipattant fénytől
Ugy elkáprázott a szemem.

S aztán még sötétebbnek láttam
Az erdőt és az éjszakát.
Mint lelkemet, ha rajta néha
Emléked fénye villan át.

Vértesy Gyula.

MEGLEPFTÉS.

— Irt: Sebesi Samu. —

Tárai Pál immár jóval túl volt a negyven esztendőn, hanem azért a fiatalaságából nem szivesen engedett. Végre is negyvenöt, vagy mondjuk negyvenhét esztendő nem a világ s ebben a korban még legény lehet talpánaszember. Az volt Tárai Pál is. Agglegény, de legény. Az idő nem repült el felette nyomtalanul. Egy kissé öszült, egy kissé kopaszodott, — töl-tul ránczok szaladtak össze az arczán s a köszvénye miatt észrevehetőleg biccentett, de mindez nem akadályozta meg abban, hogy udvaroljon a fiatal leányoknak mindannyiszor, a hányszor csak szeret éjthette. Néha különösnnek tűnt fel neki is, hogy épen ebben a korban boldogul jobban mint valaha, de nem tartotta szükségesnek küzdeni az érzelmei ellen.

Tárai Pál egy idő óta gyakran fordult meg Bikkfalván, özvegy Kardosnéál, a kinek szép fiatal leánya volt: Paula. És mentől többször rándult Bikkfalvára, annál többet szokott le véglegesnyes zsörtölődéséből. Sőt külsejére is kezdett adni valamit. Nem volt az a paraszti falusi gavallér, hanem szinte piperkész. Ráadásul fürgé és jókedvű. Igyekeztet ruganyosan járt még akkor is, ha nehezebb esett. Egy délután gondall csinosította ki magát és derült arcczal kiáltott le a háza tornáczáról az udvaron ácsorgó inasnak:

— Fogass be te tökfiklő!

A kocsis dolmányt fúpat magára, feltette a darutollas kalapot és löpöttant a bakkra. A mint a gyepölőzárát megkapta, — a két tüzes szürke prűszkölve hánnya a fejét, körülporoszkált a fágas udvart és kapálva, nyugtalan-kodva állottak meg a Tárai-ház lépcsője előtt.

A nagyságos ur már készen várta a fogatját. Feszés, ünnepélyes arcczal ment le a lépcsőn, mint a ki valamely fontos utra indul. Aztán beleült a kényelmes kocsiába s csak úgy bökte ki a kocsiának:

— Bikkfalvára.

Kardosné már észrevette, hogy Tarai ur gyakran nyugtatja tekintetét a Paula szép arczán és olykor sajátóságosan csillognak a szemei, ha a fiatal leánynyal beszél. Pedig egészen közönyös dologról volt szó. A bikkfalvi orgona javára rendezendő majálisról, a melynek védnőkséget kellett Tárainak elvállalni, miután a jegyzőnek is, a papnak is már ígéretet tett. Mi azonban sejtjük, hogy Tárai a szép Paula szeméért szeretné a bikkfalvi majálisát végigmulatni.

A derék anyja, Kardosné, nemcsak jól látott, de jól is számított, a mikor arra gondolt, hogy a gazdag Tárai nagyon kapóra jöjjön a szegény Paulának. Végre is a szerelem a mai világban mellékes Födolog, hogy pénze legyen. Akkor van fogat, van színház, van mulatozás mindenféle fajtából és végre is ugyazép az élet, ha vidám. A szerelem pedig néha nem előzi meg, de követi a házasságot.

Ez az axioma aztán megnyugtatta a derék anyát, a ki hirtelen kocsizörgésre tekintett ki az ablakon. Tárai ur érkezett. Az asszony sietett kedvesen várt vendége elé. Kissé elvirult, de még mindig érdekes arczán csakugy sugárzott az öröm. A vén legény egyenes, merev tartással lépett eléje, és megcsókolta a feléje nyújtott kezét.

— Tartok tőle, hogy igen gyakori vendég vagyok — enyelgett nyájasan Tárai.

— Mindig szivesen látott vendég — bökolt az özvegy, a kinek feltűnt, hogy Tárai ma elfogódott és szórakozott hangulatban van.

Mikor bementek a szobába Nagy-Tára birtokosa körül tekintett és Kadosné felé fordulva kérdezte:

— Hát Paula kisasszony?!

— Lent vannak a kertben!

— Vannak? ... És kivel?

— Kovács Pistával a tiszteletes ur fiával.

Valami tanárjelölt. Most jött haza az egyetemről és meglátogatott minket. De Paula mihelyt megtudja, hogy kedves vendégünk érkezett, azonnal itt lesz.

Tárai egy kissé elgondolkodott. — Különben — folytatta Kadosné — ha megengedi magam megyek érte, hogy megvigyen az örömhirt. Persze nem is sejt, hogy mennyit és milyen szivesen beszél önről. Az a gyerek egészen komolyleánynya fejlődött. Hanem kedves barátom egy kis baj van. Ön komolyabb hatást tett Paulára, mintsem gondoltam. Ezért egy kis számádomos lesz. Pardon! Érte megyek!

Tárai visszatartotta:

— Kérem ne fáradjon. Különben is a miért én ma jöttem, arról kettőnknek kell szólnunk.

Kadosné tetetett meglepetésnél moudá:

— Igen? Tárai kíváncsivá tesz!

— Sokat gondolkoztam a felett a kor-

külömbőség felett — kezdé Tárát — a mi köztem és Paula kisasszony közt van és megvalom — habozva szántam el magam egy igen komoly és fontos lépésre. Erre a lépésre pedig ösztönös mondom — a szívem kényszerítet. — Nagyságos asszonyom. én Paula kisasszonyt nagyon szeretem.

Kadosné megfogta a vén legény reszkető kezét és egy ideig némán tekintett arózába. Aztán lassu de megindultak látszó hangon mondá:

— E kijelentés azért lep meg kellemesen, mert Paulában is — hiszen sejtettem már önnel — hasonló érzelmeket fedeztem fel. Ő nem szólt nekem egyetlen szót se, de az én éles látásom már rég felfedezte, hogy Paula szintén szerelmes. Boldog vagyok, ha gyermekemet boldognak láthatom

Tárát szinte repestet örömeiben.

— Oh — rebegte mosolygó arcával — és csakugyan érdeklődik Paula kisasszony irántam?

— Ön kívánja Tárát és nekem nincs okom arra, hogy most már nyitlan ne beszéljek. Igen, Paula nemcsak érdeklődik, de szereteti önt. Okos leány, a ki jól tudja, hogy derék, hü és odaadó férjek, csak az ön korában teremnek. De hát fölösleges nekünk erről tovább beszélni. Engedje, hogy hívjam Paulát.

— Kérem, kérem, vágott közbe Tárát. Magam megyek! Megakarom lepni.

Tárát szívbe most már a féltékenység egy kis szikrája lopódzott. Látni akarta, hogy jövendő feleségét miként érzi magát Kovács István tanárjelölt ur társaságában.

— Kadosnének eszébe sem jutott, hogy ebből bármint veszedelem származhatnék és szívesen egyezett bele, hogy Tárát — a mint mondja — jelenlétével meglepje.

A boldog szerelmes sapora léptekkel sietett a kertbe. Midőn a kis ajtón belépett a kert távolabbi részéből jökevű nevetés hangzott feléje. Közlebb ment és egy sűrű orgonabokor mellett megállott. Kíváncsi volt és féltékeny. Aleánynak a lelkébe akart titkon pillantani. Egyszerre csak a Paula csengő hangja ütötte meg füleit.

... olykor nehezen lép az öreg: Fáj a könyvénye, de nem mondja sőt azt mutatja, hogy ő ruganyos. Hallotta? Az öreg tevé azt hiszi, hogy ő ruganyos. . .

Mindketten nevettek, aztán Paula folytatta:

— Hát a mikor szerelmes tekintetét rám emeli. A szemei úgy előredűlnék, mint a ráknak. Pödrögött a testét buzsát és közzöri az öreg, ráncos torkát és így szól: Paula kisasszony, irigylem azt a férfit, a kit kegyed egykor szerelmével fog boldogítani. Erre én így felelek: Tárát, ön engem elkényeztet. És ekkor úgy pislog, mint egy szerelmes kandur.

Kovács Pista beleörvösödött a kacagásba és ismételte: szerelmes kandur. Amolyan bajszos vén kandur!

Tárát ingani érezte lábait alatt a talajt. Visszafojtotta a lélegzetét is, nehogy észrevegyék. Aztán azt gondolta magában:

— Az öregbe is, itt rólam van szó!

Kissé előrehajolt, hogy egyetlen hangot se veszítsen el. De minden szó, a mit a két íj beszélt, éles tüszürásként hatott reá.

— Oh, Uramisten, — kiáltott fel Paula, — ha látná maga akkor, mikor kicsipi magát Virágot tűz a gombyukába. Ugy lép, mintha ki volna téglázva, miközben megborzolja szélesen kigyérült füleit és derült arcot vág. Ilyenkor roppant kellemes, akár a savanyu uborka. . .

Tárát szabadulni igyekezett kényelmetlen helyzetéből. Hátralépett, hogy távozzék, de ekkor szólalt meg Kovács István tanárjelölt. Hát ez vajjon mit mondhat? Ezt a tacsokt megantitja, ha gunyolódni mer, gondolta magában. De Kovács ur nem gunyolódott, hanem igen szerényen kérdezte:

— És az öreg nagyságos urnak komoly célja van?

— Tudom is — én a célját, — felelte Paula. Mama fogja a frakkját. Nekem csak ennyit szolt: „Tudod, Paula, az a vén számár jó párti“.

Tárát felszisszent. „A vállai közé huzta a nyakát és elsietett a rejtékhelyéről. A mint az udvarra ért, rendeletet adott kocsisának, hogy gyorsan fogjon be. Mikor felült a kocsiira, Kadosné megjelent a virágos tornácra és bámulva nézett a távozó Tárát. Valamit akart is kérdezni, de torkán akadt a szó, a mint hallotta, hogy Tárát ingerült hangon kiáltotta a kocsisának:

— Nagy-Tárát felé!

SZÉKELY LEGÉNY.

++++

Apám nem volt ökrös gazda,
Hanem szegény,
Nem vagyok én azért olyan
Jött-ment legény.
Szabad széke volt az egész
Nemzetemem.

Hozzá illő becsület a
Nemességem.

A Küküllő mellett van egy
Kicsi telkem,
A legkisebb rögéhez is
Köt a lelkem.
Itt születtem. Ez a kis hely
Egész világ.
Csengőbb a dal, illatosabb
Itt a virág.

Madárdal hí minden reggel
A munkára,
Édes álmot hint az erdőnek
Sóhajtsa.
Nem háborgat sem a világ,
Sem unalom,

Igaz munka nyomán fakad
A nyugalom. . .

Itt találja meg a szívem

Azt a leányt,

Kit az Isten jóvoltából,
Majd nekem szánt.

És a mint én, ómagam is,

Csak úgy érez:

Szive, lelke hűségess lesz
A földjéhez.

Nem is mennék innen soha

Bármily tájra,

Hissz a lelkem akárholnán

Haza fájna.

Hol magamat, öröm s bú közt,
Kisérhetem,

S poraimnak könnyebb lesz majd
A sírhalmom. . .

Fülei Sz. Lajos.

PIROS SZEMEK.

— Irta: Tarsoly Rózsika.

Oda jártak ki minden este a domboldali erdőszélre, hol a sűrű nagy fák egy keskeny zöld csikban szegélyeződtek. Ott le ültek a már harmatos türe és lebámultak a sík lapjára. Közvetlen előttük fel-fel csillantak a vasuti sínek, fényesen szikrázva a holdfényben. A kiporondozott töltés keskeny fehér vonalban, kigyószert kanyarulatokkal szaladt a messziségekbe, majd egy merész fordulónál hirtelen eltűnt egyben olvadva a nagy sötét zöld felülettel.

Nap-nap után megtették a kis sétát, míg a szelid holdfény világolt utjukra. Ott megvárták, a míg a vonat tova halad, aztán csendesen vissza mentek a faluba.

Most hallgattak mindketten. A leány félkényőkre támaszkodva maga elé. Az asszony mind egyre nyugtalanul mozgódott. A méla édes csend, a mit az állati hangok csak még egyöntetűbbé tettek hullámos lágy varázslatnak bűvös hatásaként borult le rájuk.

A faluból meg áthallik a kutyá ugatás, késői munkások hazatérő kesergő lágy danája. Közvetlen közelből egy-egy tücsök csiripel a fák lombjai közül egy-egy madár süttog. Össze bujta, talán most mesélik el az elmúlt nap eseményeit.

Az asszony egyre nyugtalanabb lesz, beszélni akar. Lelkére nehezedett ez a nagy andalgó némaság s a leány szótlan szomorúsággal beszélni akart hozzá lágyan, szeliden, vigasztalón. Sehogysem találta a nyugodt csendes formát, mibe szavait öltetve, határozott, bár keserű, de erős gyógyszerként hassanak.

Félt a hangjától, mely indulatossá lesz a mint bele kiált a levegőbe, megzavarja a csendet, feldulva az utolsó reményt, lelki nyugalmat a leány szívében. Nehéz volt az mit elmondani akart, a türelmetlenség már fojtogatta. Végre megszólalt Olga.

A leány ijedten felretent s hirtelen kiegyenesedik. Mintha távoli világból jött volna vissza, remülten nagy kérdő szemekkel nézett az asszonyra. Szóltál hozzám Mártha? Az közel hajolt hozzá, megmögöggatta borzot hajtát s a mint keze végig siklott a leány arcán, nedves könny nyomait érezte ott. A leány sirt.

Forró tüzes áram jarta át az asszony testét. Ah most már legyőzhetlen erőzt érzett beszélni. Elmondani mindazt mire pár napja nyugtalan szívvel készült.

E könnyekre oda nyílt szívbe a szánakozó fájdalom kis hugaránt s vad szilaj gyűlölet lángolt fel a megrontója ellen. Oh a nyomorult. S az erős asszony összeszorította kezét, mintha útni akarná a láthatatlan ellenfelet.

Miről gondolkodott Olga? Beszélj valamit kicsikém. A leány felsőhajtott, mosolygón próbált. Nem szabad egy elmélyedni gondolataiba. Foglalkozz egyből is. Meglásd majd vissza jön a jó kedved s te megint az én jó kedvű kis madaram leszel.

Te okos kis leány vagy Olga. Tudod mérlegelni az érzelmeket. Azt istudod, hogy a szerelem a becsülettel egy mérlegbe tartoznak, elválaszthatatlanul. Ha az egyik kihull, magasra felszökik a mérleg. A mi benne volt, elveszítette már értékét. Ha nem becsülünk, már nem is szeretünk. Bár a fájdalom csalódása ejt, s azt hisszük, hogy a szerelem az, mit százszor vissza sirunk. Nem. Az már csak az elvesztett esemény utáni fájó sóvárgás. Mert az alak kit szívünk legszentebb érzelmivel vett körül, ezutánra is él, de mint az elvirágozt kóró észrevélenő válik, nem tekintünk reá, hisz elvesztette vonzó pompáit virágait.

A leány szomoruan elmosolyodott. Nem tudta ő érzelmait analizálni. Csak érezte egy idő óta legszebb álma tűnik tova. Erőszakosan hiában próbálja lehunyt szemeivel vissza tartóztatni. Lassan dereng, ébrededezik s kétségbeesetten kapkod utána.

Az asszony tovább beszélt. „Lásd az élet minő család kicsikém, s ha sokat várnunk tőle, csalján eljársz velünk. Ha a jót reméljük, megjelenik a rossz néha a jó hivatlanul is előnkbe toppan. Csak ne örüljünk neki túlságosan, ott marad az hosszabbban is. Lásd kicsikém veled is játszik e széles-lyes érzelem. Nagyon örülök a boldogságnak s a csalfa elröppent. Elszaladt a jó s a rossz jelentkezik. A leány némán kulcsolja össze kezét. Ő még remélte, hogy nem jött el a rossz. Holnap-holnapután még jöhet levél, ő várni fog rá a végtelenség és egyszer csak hátha betoppan, vissza jön a jó.

Igen most fájni fog az első nagy csalódás, mely seb lesz a szívedben, de eljön a jó öreg doktor bácsi az idő, és lassan lassan meggyógyít. Elfelejtéd és meglásd még boldog leszel egymással az igazival.

„Olga“ Neked el kell té feledned. Nagyon komolyan szolt az asszony, aleány riadtan tekint reá. El kell feledned, kitépni szívedből mint egy disztelen növényt a virágok közül a hova betolakodott. A megvetés sietetni fogja a feltépt helyek gyógyulását. A megvetés, mert szászorosan rászolgált ezen érzelmekre. Olga, Ő más leányt vesz feleségül. Elhangzott, végig vibrált a levegőben és bezárta magát a leány szívébe, mint egy halálos csipésű mérges bogár. Dermedten ült a helyén, nem szolt, nem kiáltott. Mintha vil-

lám csapás érte volna, megkövülten bámult maga elé. Az asszony közelebb húzódott, megfogta a kezét és izgatottan simogatta. A néma fehér arcán ott lángolt ez a kérdés. „Miert oh miert tette? S e néma kérdésnél elakadt. Lelkében vádaskodva felszólal egy hang. „Te vagy az oka, te, te“. Nem, nem, mit tehet ő róla, hogy a másik olyan nyomorult. Leránta e a leplet egészen? Meg kell hogy tegye. A szikra kipattant. Most még elfojtathatná a lángba kapva minden hamuvá égett. Nem, nem teszi. A leégett hídát még újabb építhet, de a megrongált alkotmányon a járását a mélységbe zuhanás veszélye fenyegeti.

„Hogy miert tette? Oh édes kicsikém, bár ne kellene ezt néked elmondanom. Ártatlan fehér lelkedet megfertőzi. De meg kell ismerned az okot, hogy a megvetés annál mélyebb gyöke et verjen szívedben. Egy nemtelen undokkérés a bosszu vezérelte. A bosszu irántam, a miert nem hallgattam meg forró szerelmes szavait, s elég merész voltam megvetően visszautasítani. Ő szeretett, én gyűlöltem. Aztán közönyt színlelvé irányomban aljas módon, mielőtt észre vehettem volna oda férkőzött szívedhez. Megbosszult. A gyáva.

„Mártha“ nyögte a néma elhalálon. Az asszony tovább beszélt feltartóztatlanul, erőszindulatlan.

A hosszu hallgatásnak im ez a magyarázata.

Tegnapelőtt küldte az eljegyzése hírt. S halkabban süttogta a levelet mellékelte hozzá. „Eldugtam. Feltettelek. De most midőn könnyezni látak, nem bírom ki tovább a hallgatást. El kellett mondanom.

A vihar, mit szívedben keltettem az én lelkemet sem hagyja érintetlen. De túl lesz rajta s annál jobban fogsz örülni a napfénynek. Értékelné tanuló magadat. Büszke rá, hogy szép nemes érzelmekkel, milyen magasan tündököl. Hogy eltörpül ő mellette. Keserűek bár a tapasztalatok, miket családásainkból szerzettünk, de megtanítanak az aranyat megkülönböztetni a talmtól. Te derék kis lány vagy, erős és büszke. Büszke mint én.

Fejét daczosan felemelé, szikrázó szemével bele nézett a holdba. „Maga volt az erő, az akarat, mely megküzdni kész, magáért, s a másikkért. S az az érzékeny kis lélek csak ült ott zseibadtan, úgy érz, hogy mely kutba esett, a víz emelkedik mind magasabba, s ő nem tud segíteni magán. Tavolból zsongó hangok ütök meg fülét. A négye beszél. Feledés, büszkeség, bosszu, megvetés. Tömpán ütdönek a hangok fülehez aztán tova szállnak hatástalanul. Két koboldoska befurakodik s tombolva, mulatva ezt hajtogatják „A másé, a másé lesz“ Másnak sugja már: szereted. Másnak simogattja a haját és néz a szemébe szerelmesen. Másnak beszél lágy hízelt hangon a jövőről, a tündérkert-ről, a boldogságról.

Oh nem, ez nem igaz. Hazugság. Betapasztja a füleit, csak őt, csak őt szereti, és lebunyja a szemét. Előtte áll a férfi, mosolyog és nézi őt.

A falu végén az ör kitétte a jelző lámpát, a távolból tompa dűbörgés jelzé a vonatot közeledtet. Az asszony tovább beszél biztatóan vigasztalva. A fordulónál most egyszerre elbukkant két vörvörösön izzó szem s egy hosszú fekete árnyék. Igen őt szereti, csak őt. A kis fehér leány össze kulcsolja kezét. Aztán személt, hirtelen delejes bűvöllettel tapasztja a két égő szemre.

Kábulat fogja el, s mereven nézi, mint közelit feléje az a két piros szem. Egy alvilági csábos démon, tömpán, mélyen dűbörgve s a tüzes szemek parancsoló ígérettel mélyednek az övébe. Nem bírja elfordítani tekintetét, nem bír ellenszegülni a csábos vágyak, mit a delejes ígéret parancsolt rá. Tombolód vihar száguldozt kereszttül s a szép kis fehér virág letört.

Hosszu éles fűty hallszik, elnémulnak a a hangok. A sokféle kis dalnok megzavarva kíváncsian, haragosan, duczasan oda figyel ez erős vad zajra. Csak egy kis hetyke tücsök mulat tovább gondtalan vékonyka zenéjét hallatva.

S mint kis arany legyeecske a pók hálójában, úgy várta a leány az ő végzetét. Még vergődik. Az utolsó élet ösztönétől kétségbeesve nyújtja ki karjait.

Gondtalan volt a kis légy se ezért szörnyet hal. Szeretett és elkárhozik. Meggyúszik e gondolatban. Mosolyogva tekint a két piros szem biztató sugarába, minden egyéb elvesz körülötte. Össze kulcsolt kézzel önkívületlenül, lassan alá csuszik. Csak egy két ugrás még.

Sötét nagy füstgomoly vont fátylat a hold elé, hogy egy pillanat mulva annál ragyogóbb fényenyle világítsa. A harmonikus zene újabb ragyújtott, a békák kesergő dalába most bele vegyül a haris egyforma kiáltozása.

A két piros szem mint egy káprázat tova tűnt, egy lehellet szerű sohajt hagyva maga után véges végig.

METEOR.

Irta: Prepeliczay Eleődné.

Fényesen, ragyogva jelen meg, az égboltozatot bevilágítva halad tova, hogy ismét a semmiségbe tűnjön el.

A meteorhoz hasonló a művészet is, miután annyi sóhaj száll el egy-egy női ajkáról, vágy és epekedés dobogtatja meg a szíveket.

Hol van nő, ki ne irigyelné a művésznő csábos fényű pályafutását? Mily silánynyá törpül mellette az egyszerű női élet, — mily kicsinyes a szalonokban aratott sikerei, a színpad diadalaihoz? Az elcsépett bókók özöne a lelkesült tapsokhoz képest, a mivel a közönség kedvenceit tünteti ki.

— Színésznő! — kiáltják érdeklődve a férfiak és már a czím is ellenállhatatlan előtűnik.

— Színésznő! — süttogják a nők féltékeny irigységgel s kritikus szemekkel bírálják meg öltöztetését, modorát, járását, keccsen mozdulatait, ragyogó mosolyát s hangja bájos lejtését.

Nagy és szép győzelem a művésznő, mikor képes a remekmű minden szépségét, nagyságát a hallgatóság elé tártani s az író

gondolatait a legfinomabb árnyalatig velük megértetni s munkás életük gondjait feledtetni! Látni miként csüngenek ajkain, hogyan várják az elrebbenő szavakat, vagy lelkesülnek remek hangja fölött, mely madárcsicsergéshez hasonlóan, vagy hatalmas hanghullámokban szegi át a levegőt.

Szent ihlet és erő ragadja meg
A színpadon érezve lábait.
Hangja, mint a legteresebb vihar
Lelket ráz, a valókba behatol.
Tapsol, rivalg mind, ki lát, ki hall.

Majd meg tovább hordozza hangjait,
Lágyan simul el ajkain a beszéd.
Azt gondolandó egy lélekcsengétyű,
Oly szépen csendül az szerteszét —
És a ki érez, elfogódva van, —
Aztán ismét és újra lelkesül;
Megújul a taps, hull a sok virág
S a művésznő álma teljesül.

A milyen fényes, dicsőségteljes a művésznő pályája, éppen olyan mulékony. — Repke fény, tűnő délibáb, melynek csak jelenje van, de jövője nincs. Fénykora vele együtt tűnik le. Eleinte nélkülözik, beszélnek fölőle, sajnálják, míg egy új csillag tűnik fel és azután feledik. Még él és már látja, tudja, hogy feledve lesz.

Kopott szalagok, száraz virágtörmelékek emlékeztetik a multra, a mely annyi diadallal volt tele — őt, a lehullott meteort.

TEMETÉS AZ ERDŐN.

Erdőm, viruló madárdalos erdőm
Állok hatalmas tölgyeid alatt!
Üdvözlétem suhant feléd a szellőn
Először, hogy megpillantottalak.
Köszöntelek forró könnyű szememben,
Köszöntelek e dallal ajkamon,
Láttod bum nagy, sötét árnya lebben.
Szívemben fölolvad a fájdalom.

Megérkeztem. Faid közt mendegélek,
Üdvözlöm az azurisztia eget,
Körötem zsongnak virágrabló méhek
Galyak selyméről gyöngyharmat pereg.
Elbolyongok a rejtelmes ösvényen
S találgatom: vajr' merre visz az út?
És egyszerre pazar pompában, fényben
Meglátom a kikukkanó falut.

Oh milyen kép! A kékes távolágban
Lilaszín ködben uszít a határ,
Megbuvik a zord sziklák oltalóában
A falu mintegy félő, kis madár.
Lombkarjával az erdő átkarolja,
Mint jó anya pihegő gyermekét.
Főnt a vihar vad hymuszát dalolja,
Lent hársvirág hullatja levelét.

A sűrű ágak enyhe rejtékében
Zsong-bong az ének. Édes dallamok.
Szent áhitat kel a szívem mélyében
És azt hissem, hogy templomban vagyok.
S az ünnepi, magasztos pillanatban
Leemelem főmről a kalapot
S ünnegva zengem: itt a láthatatlan
Isten, kit a világ megtagadott . . .

S a szent, mélységes elborulásomban
Valaki távolról bele kacag
Tarka virágosznyeggel a habokban
Bujkál jó kedvel egy hegyi patak
A láthatatlan, titkos elburvónál
Tündérek szórnak virágot belé;
Pihegő keblük vakítóbb a hónál
Vizből villanó térdük hófehér.

Elnézem a suhanó levélkéket
Sorsunk sorsukkal oly hasonlatos.
Mint hullám árja egy sodor az élet,
Mely ha biztat is, úgy is bánatos,
Indulunk fényes álmokkal szívünkben,
Szívünk sugárral aggatjuk tele,
De ránk les a zord való mindenünnen
S ábrándjainknak szűk e föld tere.

Itt vagyok én, az álmok álmodója
Csillagba néz, sápadt nagy legény.
Lelkem az ég zivárvány útját rója
S vagyok koldusnál koldusabb szegény.
Az ifjúság pazarló két kezével
Megrakott fényenyle, virággal dusan
De hajh, korszorom bomlik szerte széjjel
S a szent bűbájának vége, vége van . . .

Hull, hull a könnyem. Pedig itt körültem
Ezer daltól visszhangos a világ
S míg sir a lelkem bánatba merültem
Ifjuság édes emlékezni rád.
Aranyszívű, vidám mosolyú tündér
Ki futva jöss s tűnsz, mint a szélvihar
Elhervadoz, ha tőlünk tova tűntél
A szerelem, a rózsák és a dal.

Te is, te is, viruló, édes erdőm
Elfonyadsz hogy ha jön a hervadás.
Megesendül egy-két bus dal még kesergőn
De kihül a tűz, szétfoszlik a varázs.
Öltöztet ragyogó bársonyába
Beszövi gyász jelét a zord halál
S verőfényes nyár tündöklő pompája
Lassan csendesen le a sírba száll.

Temessünk erdőm. Te a te virágod,
Fényed, bűbájod, édes dalaid
Te a te szép májusi ifjuságod
Én lelkem égbe törő álmait.
Te megnyugvással szállhatsz le a sírba,
Volt tavaszod és dalteremtő nyarad,
Szívemben is volt egy-két dal beírva,
Én nem mondtam el. A mélyen maradt.

Kiss Menyhért.

DE PROFUNDIS.

A boldogsághoz nincs jogom nekem,
Mert csak a semmi, senki végezetem,
Mit ér, hogy megfordul szegény szítemben,
Egy más világ magasztos, véghetetlen!

Oh csak egy lányt sóvárog annyi bu,
Az én világom, az a szomorú!
A melyben más nem lakozik, míg élek
Míg árnya vagyok annyi szenvedésnek!

Oh én hitem, én türesemnek dtká,
Vajjon belát e lelked éjszakámba,
Ha szememen egy vándló könny fakad,
Szeretni egy mást oh mért nem szabad!

Es feldokolva, szánva annyi vétkem,
Vágyom feléd én elsorvad reményem!
Oh hoggha egyszer engem eltemettek,
Egy könnyezettel adóz-e szívemnek!

Oh szív, te hitvány, hitvány rész a testbe,
A lélek minden nyomora, keresztje,
Az áldás, a miből átok fakad,
Egyetlen üdve az, hogy meghasad!

Fliesz Henrik.

EGYETMÁS.

Eljegyzés Kínában.

Mig némely országban az eljegyzési szokások mély jelentőségűek s nem ritkán meghatároák, addig másutt föltöbbsz furaok, sőt egyenesen komikusak. Kínában a házasságokat hivatalos szerzői közvetítők útján nyílnak, anélkül, hogy a fiatal ara csak látna is jegyesét. S ha aztán a házasság végleg elhatározott dologgá válik a menyasszony mindössze egy heti időt kap arra hogy a szülői háztól való elváláshoz szokjék. Az eljegyzés után következik az ajándékok kölcsönös kicserélése. A férfi sonkát küld választottjának, továbbá egy zacskó pénzt, két üveg bort, két kaosát, két tyukot két aranyfüsttel és színes papírossal telehintett szívet s mindezt egy vörös tálcán. A leány az ajándékok egy részét visszaküldi s csak a pénzt, egy kaosát, egy tyukot s a gyertyákat tartja meg, amelyeket az első gyermek születésekor meggyújtanak. Kap azon kívül a menyasszony egy karkötőt, amely piros szalagokkal van díszítve. Az esküvő napján vörös fáttyollal borítják be, amelyet vörös selyem-szalagocskák tartanak össze. A lakodalmass mehetnek egy vörös ruhába öltözött férfi vörös tálcán egy narancsot visz. Mindezt azért történnik, hogy a fiatal asszony élénk és rózsás színben lássa az életet. Az esküvő után férjével együtt az ösök hamvaihoz kell fohászkodnia; aztán három napon át sem beszélnie, sem nevetnie, sem sírnia nem szabad. S mégis, e házasságok, amelyeket soha sem kölcsönös szeretlem, vonzalom szül, rendszeren élők boldogok. Legalább tény, hogy sehol a keleten nincs még egy olyan olyan ahol a házasság kötelékkel oly szorosak volnának s oly szentnek tartanának, mint Kínában.

Egyházi jövedelmek Angliában.

Angliában az összes angol egyházi testületek közt a Church of England a leggazdagabb. Jövedelme alapítványokból 115.080.000 korona, önkéntes adakozásokból 250.120.000 korona, — vagyis összesen 665.200.000 korona. A baptisták és independisták önkéntes adományokból két millió koronát vesznek be. A wesleyanusok évenként legalább harmadik millió koronát adnak ki.

Osak kápolnák építésére és jókarban tartására minden évben öt millió koronát fordítanak. A wesleyanusok az utóbbi tíz évben kápolnák építésére 200 millió koronát fordítottak. Jól lehet a presbyteriánus egyház Angliában aránylag győnye, mert csak 258.000 tagja van, egyházuk jövedelme évenként 5, 231, 420 korona.

Az üdv hadserege évenként 1, 200.000 koronát vesz be. Dacára annak, hogy összesen csak 120.000 zsidó van Angliában, ezek szorgos gyámoltására minden évbe három millió koronát költenek. Angliában és Walesben évenként legalább 380 millió koronát vesznek be és adnak ki vallásos szövekre, a mi fejenként hat koronának felel meg. Skóciában és Írországon a különböző egyházi testületek évi jövedelme 120 millió korona vagyis egész Angliában 500 millió korona, tehát az egész adójövedelemnek egy ötöd része.

Asszonyi érények.

GANZ és TSA

vasöntő és gépgyár részv.-társulat

Leobersdorf. BUDAPEST. Ratibor.

Városi iroda: 160 16-x
Budapest, IV., Ferenciek-tere 2.Elektromos
világítási és
erőátviteli
berendezések.Elektromos nagy vasutak,
városi, bányai, iparvasutak.Áramszámlálók, ivilámpák,
mérőkészülékek. — Vas-,
acél- és érc-öntvények.Kéregöntési vasúti kere-
kek és keresztelések. oHengerszék és malom-
berendezések. o o oAprító gépek, turbinák, pa-
pir és cellulóz gyártására
o o szolgáló gépek. o oVasúti kocsik és vasúti al-
katrészek, forgó korongok,
tolópadok és kitérők. Daruk.

Transzmissziók.

Gőz-, petroleum- és elek-
tromos forgó ekék. (Mech-
wart szabad.) Petroleum és
benzinmotorok és loco-
bilok (Bánki szabad.) Bánki
benzinmotorok raktáron tar-
tunk Dénes és Sugár cégénél
VI., Podmaniczky-u. 2. M. sz. 151.

Megérkeztek!

Deutsch József

férfi-, nő- és gyermekruha
229 8-x áruházának

az összes tavaszi áru.

Kész ruhákban és szövetekben nagy választék.
Mérték utáni megrendelést 24 óra alatt készítik a
legelegényebb kivitelben. Áruinak minőségéről és
olcsóságáról a t. vevőkönözés személyes meggyő-
ződését és szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Deutsch József,

Mátyás király-tér 30. Bánffy-palota mellett.

Arverési hirdmény.

Ezennel közhírré teszi alóli igaz-
gatóság, hogy a kolozsvári Takaré-
pénztár és Hitelbank Zálog osztályá-
nál elzalogosított s 1904. Januárius hó
végéig lejárt és még ki nem váltott
tárgyak, az I. II. osztályból nyílt ár-
verésen el fognak adni és pedig az
I. osztályu tárgyak u. m. ruhaneműek,
háztárgyak, áruk stb. árverése lesz
1904. évi Ápril. hó 12. A II. osztályu
tárgyak, u. m. arany-, ezüstneműek,
ékszerek stb. árverése lesz folyó évi
Ápril. 18. — Az árverések az intézet
helyiségében mindig délután 3 órakor
kezdődnek.A zálogtárgy tulajdonosa fel van
jogosítva az eladásra kitett tárgyakat
az árverés kezdete előtt még kiváltani,
a már eladott tárgyakból a bejött
többet őt illeti.A vevő tartozik a vételár rögtön
lefizetni és a tárgyat elviteti.

Kolozsvárt, 1904. március 11.

Takarékpénztár és Hitelbank

23 14-x igazgatósága.

289 1-1

Karlsbad fölösleges!!

Gyomortágulás, gyomorégés, máj-
betegség, alhasi pangás, székrekedés,
aggyértódulás, **THERMALIA**
aranyér ellen. Utasítással 5 K.
Kis gyógyszerárban — Tisza-Dob.EGYEDÜLI
KÉZIMUNKA, o ELŐNYOMDA,mely súlyt fektet a művészi ki-
vitelre, valamint rajzok átyu-
kaszását vagy előnyom-
tatását elvállalja. o o oNagy választék Viktoria-géphez, Tűfestés és
más himzésekhez való mintákból. Azonkívül
Kézimunka szövetek, Len-
vásznak, — Himzőszelvények,
Fényfonalak és Fügőny-
czernák — dus választékban. 127 14-60

ÁKONTZ SÁNDOR

Erdélyrészi legnépszerűbb (Alapított 1890.)
Kézimunka, Kötött és Rövidáru Raktárában
Kolozsvár, Mátyás király-tér Városház sor.

MATUTSEK JÓZSEF

143 8 férfi-, nő- és gyermek-cipész üzlete
Kolozsvár, Főterti Státus-palota 3 sz.

Ajánlja dúsán ellátott általán legjobbnak elismert

Czipő-raktárát a helyi és vidéki
t. közönségnek. Megrendelések
beküldött mér-
ték vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból
a divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítetnek.

Heimberg Kata és Társa

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1 sz.

Tudatja a n. é. hölgyközönséggel, hogy

női kalap újdonságaink

262 4-10

személyesen történt bevásárlás folytán nagy választékban

* már megérkeztek! *

Megrendeléseket és alakításokat minden modell után elvállalunk és jutányos
árban számítjuk. Elismert jó ízlésű kalapjaink olcsó árban kaphatók!

Vidékre választékot is küldünk.

Évtizedek óta nagy sikerrel használ-
tatik csúsz és községny ellen a
Kriegner-féle

REPARATOR

Tűrényesen védve. A Szt.-Rókus kör-
házban 120 eszt. közlül 120 esztben
teljes gyógyulást eredményezett
Nagy üveg ára 2 kor.
Kis üveg ára 1 kor.
Kapható a gyógyszerárban Után-
zatoktól óvakodjunk.Legtökéletesebb arcztisztító
és szőpítő szerek! Hatásuk cso-
dás és biztos.

AKÁCIA-CRÉM

E világhírű akácia-arczkenőcs nem
ártalmas, sem hígnyit, sem dmiot
nem tartalmaz; minden arcot üdít,
frissít és szépít. Tűrényesen védve
Igazi urinóknak egyedüli kedvelt pi-
perozikéi azAKÁCIA-CRÉM 3 kor.
-Puder 1 kor.
-Szappan 1 kor.Vérszegénység, étvágytalanság,
psákor, idegesség gyógyítására és
gyenge gyermekek erősítésére a leg-
hatásosabb készítmény a Kriegner-féle

Tokaji China vasbor

E nagyon kellemes ízű ital kiváló
sajátságait az orsz. egészségügyi ta-
nács is megalapozta s ajánlására a Belügy-
minisztérium engedéllyel látta el.
Nagy üveg 6 kor. Kis üveg 320 kor.Főraktár: 1154 14-20
KORONA-Gyógyszertár
Budapest, VIII. Kálvin-tér.Kapható gyógyszerárban, de tessék mindig
Kriegner-féle kéri. Postai szétküldés naponta.AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
védműködése alatt álló

ERDÉLYI KERESKEDELMi TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgőnyezim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

Legelőszob és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindenmél
mezőgazdasági gépek, talajművelő eszközök
és szükségleti cikkek, u. m. műtrágya, vetőmag-
vak, gépjárművek, kocsik, hajó-
szíjak, juttató és lejárók, vízmentes pon-
nyák stb. Ajánlunk t. cz. gazdálkodásunknak az
Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt
arankamentesített és a Kolozsvári M. K.
Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által
bizonyított legjobbnak

Háromszéki löhere és magyar Lucerna magvakat

valamint mindenmél fűmagvakat és ere-
deti oberdorfi répmagvakat, továbbá
Erdélyben eredeti rigai mag után elő-
szőr termelt kitűnő lenmagot, bal-
tazint, székelly tengerit, hanna ár-
pát, duppaui zabot és egy nagyon bővea
termő svéd zabkülönlegességet
a legújabb árak mellett. — Fel-
kérjük az erdélyrészi állattenyésztő
birtokos gazdákat, hogy eladó
haszonállataikat (igás ökrök, tinó
borjú, sertés stb.) minőségét és
mennyiségét hozzánk szíves-
sen bejelenteni szíves-
kedjenek, mivel a Ki-
rályhágon t.uli uradal-
mak részéről a vételre
rendkívül sok meg-
bízás érkezett. —

Kiváratra minták s árjegyzékek ingyen és bérmentve.

172 5-x

-FONTOS!-

Osztálysorsjegy tulajdonosok
figyelmébe!Lukács Vilmos főelárúító kiadásában megjelenő napi gyors-
nyereményjegyzék, mely a magyar kir. szabad. Osztálysorsjáték
összes kisorsolt számait tartalmazza, a

márczius 23-tól április 20-ig tartó

főhúzás alatt nálam kapható.

Mindenki, ki a következő XIV-ik sorsjátékra nálam osztály-
sorsjegyet vásárol, ilyen listát a főhúzás tartama alatt már most
naponta ingyen kap.

Ajánlok egyidejűleg Osztálysorsjegyeket

LUKÁCS VILMOS budapesti bankházából

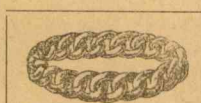
a következő XIV-ik sorsjáték I. osztályára

1 nyolcadot	1 negyedet	1 felet	1 egészet
á 1.50 k.	á 3. — k.	á 6. — k.	á 12. — k.

GIBBON ALBERT

könyvkereskedő

Kolozsvár, Mátyás király-tér 15 sz.

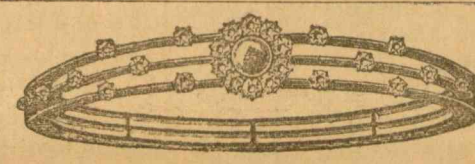
SÁRGA JÁNOS

ékszerész és műtővő, egyházfelszerelési műintézete Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 13 sz.

TELEPHON 354 sz.

Mátyás király-tér 13 sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát és m. dern technika vívmányaival felszerelt műintézetét.
Elvállalja ékszerek, díszműtárgyak, ezüst evőeszközök, egyházfelszerelési cikkek, nem-
különböző díszmagyar ékszerek készítését, javítását és stilszerű átalakítását.Szíves megkeresésekre rajzok-
kal és költségvetésekkel
a legnagyobb készséggel szolgál
5 90-xSÁRGA JÁNOS,
o ékszerész és műtővő. o

Olcso törlesztő kölcsönöket nyújt

10, 20, 25, 32, 42 és 50 évi időtartamra az

Erdélyrészi magyar jelzáloghitelbank

részvénytársaság

Kolozsvárt, Rózsá-utca 1 sz. Iroda az emeleten.

Kölcsön nyerhető:

- a) földbirtokra a megállapított becsérték 50%-a;
- b) kolozsvári bérházakra a belvárosban 50%, a
külvárosokban 40%;
- c) vidéki városokban levő bérházakra 40%.

Hivatalos órák 9—1 óráig.

Telefon szám 69.

Az igazgatóság.

241 4-x

Van szerencsém a
n. é. közönséggel
tudatni, hogy míg
a készlet tart

8 frt.

4 □ száraz búkfa.

o o o

Ugy a minőségért,
mind a mennyisé-
gért felelősséget
vállalok. Pontos és
gyors kiszolgálás!

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

o o o

Tűzifa eladás!

I rendű búkfa. . 11 frt. — kr.

Száraz uszatott 9 „ 50 „

Vastag hántott fa 11 „ —

Vékony hántott fa 9 „ 50 „

Hasított cserfa . 9 „ 50 „

Házhoz szállítva 1 frittál

o o o drágább! o o o

A fentemlített tűzifák wa-
gonszámra is olcsón meg-
rendelhetők a Grand kávé-
ház, udvar, jobbék 2-ik ajtó.

Becsos megrendelésekért esedez

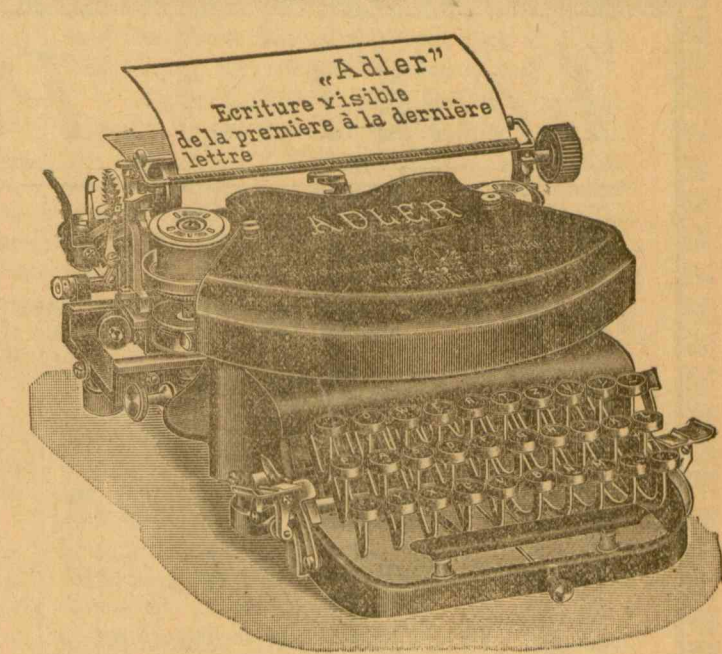
Fisch Géza,

fakereskedő. Telefon 315.

140 7-10

Adler írógép

elsőrangú gyártmány!

Közvetlen látható írással az első
betűtől az utolsóig! Legnagyobb
munkaképesség! Legerősebb át-
írógép! Legtökéletesebb szerkezet!

Sok 1000 darab már használatban!

Betűrendszerek: magyar, általános, tiszta német, angol általá-
nos, tiszta angol, francia, svéd, dán, osztrák általános, longyel-
német, longyel-francia, cseh, horvát, spanyol, portugál, olasz,
görög, román, ruthén és chiliai. Írók: Antiqua-, block-, akta-
dülő- és gyöngyírás. Külön gépek: Az összes betűk egy fo-
gással kicserélhetők. Könnyen kicserélhető hengerek. Külön szé-
les kocsik nagy papír forma részére. Tabulatur.Sok legmagasabb kitüntetés. Állami érmek sat. Kiváratra refe-
rencziák, — árjegyzék és az eredeti gép bemutatása.

Erdélyrészi

vezérképvisező

KOLOZSVÁR, Wesselényi Miklós-utca 22 szám.

o o o Képviselek az egész Erdélyben keresztetnek. o o o

A régi rómaiak egyszerű tógában jelentek meg!

Egy modern uri ember
megjelenési — kellékeit
pedig beszerezheti

Bittó Rezső uridivat kereskedésében,

ahol most érkeztek meg a legszebb
tavaszi újdonságok.

275 2

üzletemet megnagyobbítva,

99 23-30

TELEPHON: 399.

Liszt:

- 0 sz. liszt 1 kgr. 14 1/2 kr.
- 1 sz. liszt 1 kgr. 14 kr.
- 3 sz. liszt 1 kgr. 13 1/2 kr.
- 5 sz. liszt 1 kgr. 13 kr.
- 6 sz. liszt 1 kgr. 12 1/2 kr.

Zsákvételnél 30 kr. árengedmény!

5 kiló liszt vételnél élesztő adatik!

Fűszer:

- 1 kgr. darabos cukor 39
- 1 kgr. kókka cukor 40
- 1 kgr. legfinomabb Ceylon kávé 2-
- 1 kgr. Cúba kávé 1.80
- 1 kgr. gyöngykávé 1.80
- 1 kgr. Szantos kávé 1.20

5 kgr. vételnél 50 kr.-ral olcsóbb.

A cukor 5 kgr. vételnél 1 kr.-ral olcsóbb.

Tűzifa:

- 1 3/4 I. búkfa 11-
- 1 3/4 II. búkfa 10-
- 1 3/4 uszatott búkfa 10-
- 1 3/4 hasáb tűzifa 10-
- 1 3/4 gömb. vegyes fa 9-

Házhoz szállítva 1 frittál drágább. Fenti

minőségű tűzifák vagononként is kap-
hatók megfelelő árkedvezményel. o o

Felaprított tűzifa:

1 mm. vételnél 85

5 mm. vételnél 80

10 mm. vételnél 75

Ismét elárúítóknak és nagyobb vételnek megfelelő árkedvezmény.

Nővenyzsir eladás!

Próba bevásárlást kérve tisztelettel

Minden ezen szakmába vágó és
itt fel nem sorolható cikkek a
legolcsóbban itten beszerezhetők.

Stern József

Wesselényi M.-u. 12 sz.

Rózsa

2 éves kifejlett erős koronás hibátlan legszebb fajú 20 drb. bokororsót 15 kor., 10 drb. magastörzsöt 15 kor., 10 drb. félmagas törzsöt 11-50 kor., 10 drb. egy éves magastörzsöt 10 koronáért szállít bárhol bérmentve utánvéttel. Képes 400 rózsafajokat tartalmazó katalógust 274 2-10 kívánatra díjlanul.

Kraus Tamás rózsaiskola Feketealom.

Rózsa**Nincs pattanás, ***

kiütés, mitesser, szepő, májfolt vagy más arctisztatlanság annak az arcnak, aki a világhírű valódi angol teljesen ártalmatlan BALASSA-féle

UGORKATEJET

használja, mely az arcot üditi, fehérit és frissíti. Hatása biztos, már 2-3-szor bekenés után. Vigyázzunk, hogy minden üvegen a „BALASSA” név látható legyen. — Üvege 2 korona. Hozzá valódi **ugorkaszappan** 1 kor., puder 120 korona. Kapható minden gyógyszerárban. Postán szétküldi BALASSA K. gyógyszer-tára Budapest, Erzsébetfalva. Ovakodjunk utánzatoktól!

Főraktár Kolozsvárt:

Burger Frigyes drogueriában, Dr. Hintz György gyógytárában.

150 2-8

Két csinosan butorozott szoba azonnal kiadó.

Ertekezhetni Szentegyház-utca 35 szám alatt.

A „Kaiser” hajók:

Kaiser Wilhelm II. 215 méter hosszú, Kronprinz Wilhelm 202 méter hosszú, Kaiser Wilhelm der Grosse, 198 mtr. hosszú, Kaiserin Maria Terezia, 166 méter hosszú.

Fenti hajókkal juthatni hat-hét nap alatt: **Bremenből—New-Yorkba.**

„Kaiser”-hajóval 140 koronáért, Postahajóval 120 „
Indulás keddi napon.

Ezen „Kaiser” hajók csak Bremenből indulnak. A ki „Kaiser” hajóval kíván utazni, bátran és minden akadály nélkül utazhat, mert azt betiltani senkinek nem áll jogában. Már otthon határozza el magát mindenki, hogy mely irányt fog utazni és ezen elhatározásáról ne hagyja magát senki által lebeszélni vagy félrevezetni. Mindenki szabad akaratában áll arra utazni, a merre akar. Hajón való helyről azonban előre kell gondoskodni és annak biztosítására jóelőre és cizimre — 20 korona előleget beküldeni:

Missler F. Bremen, — Bahnhofstrasse 30.
Bankház és közlekedési vállalat.
206 7-16

Legújabb szabásu harangaly felöltők

K. 26.—

28.—

34.—

Legújabb szabásu divattfértiöltönyök

K. 28.—

32.—

36.—

Neumann M.

276 3-8

csász. és kir. udvari szállító

Kolozsvárt, Mátyás király-tér.

Klein Sámuel

férfi-szabó

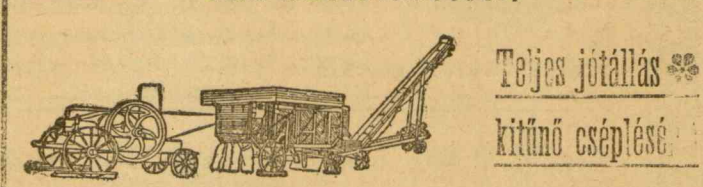
Deák Ferenc-utca 37 sz. Ajánlja uri férfi divattermet. Legnagyobb választék angol és belföldi szöveteiből. 287 2-2 Pontos kiszolgálás!

1903. évi beszerzési kiállításán 2 osztállyal kitüntette. 1903. évi kolozsvári kiállításán 2 díszoklevéllel kitüntette. 1902. évi pozsonyi kiállításán 3 oklevéllel kitüntette.

Kállai Lajos motortelepe

Budapest, VI., Gyár-u. 50.

Ajánlja teljes jótállás mellett: benzinmotorait malom- és iparüzemre, valamint villamos benzinlokomobil-csépplőkészleteit kettős tisztító-szerkezettel.

A jelenkor legegyszerűbb és leg-tökéletesebb motoresépplőkészlete. Egyedül létező újdonság! Önműködő, ellenőrző és biztosító szelep.

Ezen motorok bámulatos egyszerűek, gépész nélkül a leg-járatlanabb ember is azonnal könnyen kezelheti.

Benzinlokomobilok, szabadalmazott kettős tisztító csépplők Gyár-u. 50. mindenkor üzemben láthatók.

Legújabb motoraim terjesztése érdekében gőzgépek cserébe vételnek.

Külön mezőgazdasági géposztály: gőzgépek, járgányos csépplők, malmok, vetőgépek, daráló stb.

Ezen motoresépplőkészletek felülmúlhatlan kitűnősége felől tudakozódni lehet: Báró Kemény József úrnál Maros-Német (Erdély), Szilárd Balázs földművelő úrnál Nagy-Isztván (Komárom), Ferenczy György plébános úrnál Polyzsalka (Hont), Nagy János földművelő úrnál Beleg (Somogy), stb. stb.

Legbiztosabb olcsó üzem! Árjegyzék kívánatra bérmentve. Kolozsvári képviselő: Babos és Társa Kolozsvár.

Magyar királyi államvasutak szállító hivatala.

Kereskedelmi és iparkamara tudósító irodája.

7 62-x

M. kir. fővámhivatal vámügynöksége.

Magy. kiviteli és csomag száll. r.-t. képviselősege.

C. H. Hirsch express forgalmi, képviselősege.

Gyűjtő kocsis forgalom Budapestről és Bécsből.

Nemzetközi butorkocsi forgalom részes tagja.

Költöztetéseket a legutányosabb árban felelősség mellett vállalunk el.

Költöztetés butor-szállító kocsikkal és ruganyos társzekerekkel.

Zongora és kassza szállítás és felállítás. Terjedelmes, tömeg és építő anyagok fuvarozása.

Butor-csomagolás és be-raktározás.

Bizományi és előlegezés-üzlet.

Hitel tudósítás. Erdőtermékek adás ve-vesnek közvetítése.

Egy jó hírnévben álló biztosító intézet részére előnyös feltételek mellett

ügynökök kerestetnek.

Ajánlatok csak írásban „Jövedelmező” jelige alatt ezen lap kiadóhivatala útján fogadtatnak el.

268 3-3

Zsirai Mór

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

fehértanú és kelengye áruháza.

1212 36-x

kat, fehér és színes asztalneműeket, damast és frotir törülközőket, valódi szintartó Zephirek és Cretonokat.

Selyem, szövet, batist blousokat és alsó szoknyákat,

női és férfi batist zsebkendőket, minden elfogadható árban kiárulom. A szükséglet fedezésére kérem a

n. é. közönséget ezen kedvező alkalmat felhasználni. Tisztelettel Végkiárulás!

Végkiárulás! ZSIRAI MOR Mátyás király tér 26. szám.

Rózsavíz és öntöző illatszerek!

Ibolya,
Gyöngyvirág,
Reseda,
Borostyán

stb. illatoknak üvege:
15, 25, 35 és 50 kr.

Burger Frigyes

Ujdonság:

Korsó

öntözők.

darabja 75 kr.-cár.

Angol és francia

illatszerek

o kaphatók: o

gyógyszertárban és illatszer

üzletében, Mátyás kir.-tér 9.

3 90-100

Új butor-üzlet!

Olesőbb, mint bárhol.

Több mint 50 szoba saját készítményű asztalok és kárpitos BUTOR leggyorsabb, legfinomabb, legszolidabb és divatos kivitelben, több évi jótállás mellett.

Elvállal

saját vagy adott terv és rajz szerint ur, polgári és üzleti

berendezéseket.

Grünfeld H. József és fia butorgyáros,

Zillier Mór, kárpitos és díszítő

Szentegyház-u. 6 sz. (Status-palota). Telefon 430.

158 16-20

Pénz! Pénz! Pénz!

Alólirott vállalat az ország első pénzintézeteivel állván összeköttetésbe

LEGELŐNYÖSEBB feltételek

és legolcsóbb kamatláb mellett

eszközöl kölcsönöket földbir-

tokokra és épületekre, 10-70

évi időtartamra 2⁰/₁₀—5³/₄ %-al.

Bővebb felvilágosítással válaszleveg

ellenében szívesen szolgál

ESZKÖZÖL továbbá személyi

hitelt is, kezesekkel 5-10 évi

kötelezvényre.

ÁLLAMI, MEGYEI, VÁROSI

tisztviselők, valamint katonatisz-

tek részére kezesek nélkül is.

„PECUNIA” HITELVÁLLALAT NAGY-SZEBEN.**Értesitem**

a légszuszogó közönséget, hogy az ipartörvény értelmében, mint szak-képzett, vizsgázott, iparendélylyel bíró légszuszogató szerelő a légszuszogó óráról a lámpákig egy a vezető-kekek, valamint a felszerelések elkészítésére — **jogosítva** vagyok.

A leggondosabb kivitelben teljesítek minden e szakba vágó munkát, olcsón és — **teljes felelősség mellett!**

STRECK JÓZSEF
légszuszogató szerelő.

Teljesen nyíltan berendezett üzlet!

Simon és Lőrincz

üzég jelentése, a n. é. közönséghez!

Czégünkhez, Wesselényi Miklós-utca 15. szám, a Ferencz és Tsa fényképezési műterme mellett. 146 14-20

Megérkeztek

a legújabb ruha- és blouse-kelmék, D'Laiwok, Selymek, Ernyők, Batistok, férfi- és női-fehérművek, Saison-cikkok. S mindent túlszármaló olcsó árak mellett, állunk a n. é. közönség szolgálatára.

Nagybecsű pártfogásukat tisztelettel kérjük

szolgái

Simon és Lőrincz.

A m. k. áll. vasutak tisztviselőinek 5 száza-lék engedély.

Wesselényi M.-utca 15 sz.

